

Strasbūrā, 25.10.2016.
COM(2016) 685 final

2016/0337 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA

par kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi

{SWD(2016) 341 final}

{SWD(2016) 342 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Komisija 2011. gada 16. martā ierosināja direktīvu par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB). Priekšlikums, ko Padome vēl joprojām izskata, ir viena no Komisijas *REFIT* iniciatīvām un tās mērķis ir nodrošināt uzņēmumus ar vienotu uzņēmumu ienākuma nodokļa noteikumu kopumu darījumdarbības veikšanai iekšējā tirgū. Tādēļ 2011. gada KKUINB priekšlikums ļautu uzņēmumiem uztvert Savienību kā vienotu tirgu uzņēmumu ienākuma nodokļa vajadzībām, atvieglotu pārrobežu darbību uzņēmumiem un veicinātu tirdzniecību un ieguldījumus.

Pēdējā laikā starptautiskajai sabiedrībai ir kļuvis skaidrs, ka spēkā esošie noteikumi par uzņēmumu ienākuma nodokli vairs neiederas mūsdienu kontekstā. Parasti uzņēmuma ienākumi tiek aplikti ar nodokli valsts līmenī, taču ekonomiskā vide ir kļuvusi globalizētāka, mobilāka un digitālāka. Darījumdarbības modeļi un korporatīvās struktūras ir daudz sarežģītākas, kas ļauj vieglāk novirzīt peļņu¹. Turklāt pēdējo desmit gadu laikā atšķirības valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmās ir ļāvušas netraucēti veikt agresīvu nodokļu plānošanu. Līdz ar to, ja valsts noteikumi tiek izstrādāti, neņemot vērā darījumdarbības pārrobežu aspektu, tad starp atšķirīgiem valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa režīmiem mijiedarbības kontekstā var rasties neatbilstības. Šādas neatbilstības rada dubultas nodokļu uzlikšanas un dubultas nodokļu neuzlikšanas risku un tādējādi kropļo iekšējā tirgus darbību. Šādos apstākļos dalībvalstīm ir arvien grūtāk efektīvi cīnīties, piemērojot vienpusējus pasākumus pret agresīvu nodokļu plānošanas praksi², lai pasargātu savas valsts nodokļa bāzi no samazināšanas un novērstu peļņas novirzīšanu.

Ņemot vērā to, ka Eiropas prioritāte šodien ir veicināt ilgtspējīgu izaugsmi un investīcijas taisnīgā un labāk integrētā tirgū, taisnīgai un efektīvai uzņēmumu ienākumu aplikšanai ar nodokļiem ir nepieciešama jauna sistēma. Šajā sakarā KKUINB piedāvā efektīvu līdzekli ienākumu attiecināšanai tajā vietā, kur tiek radīta vērtība, izmantojot formulu, kuras pamatā ir trīs vienlīdz svērti faktori (aktīvi, darbaspēks un pārdevumi). Tā kā šie faktori ir piesaistīti uzņēmuma peļņas gūšanas vietai, tie ir noturīgāki pret agresīvo nodokļu plānošanas praksi nekā izplatītās transfertcenu noteikšanas metodes peļņas sadalījumam.

Līdztekus KKUINB pasākumiem pret nodokļu apiešanu, no jauna iesniegtais projekts varētu saglabāt savas funkcijas arī kā uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēma, kas veicina pārrobežu tirdzniecību un ieguldījumus iekšējā tirgū. Pašlaik uzņēmumiem, kuri veic pārrobežu darījumdarbību, ir jāatbilst līdz 28 atšķirīgām uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmām. Tas ir apgrūtināošs process gan laika, gan arī ekonomiskā ziņā un novērš uzmanību no darījumdarbības galvenā uzdevuma. No jauna iesniegtā KKUINB arī turpmāk sniegtu 2011. gada priekšlikuma priekšrocības, pakļaujot uzņēmumu grupas, kuriem ir ar nodokli aplikama klātbūtne vismaz vienā dalībvalstī, vienotam noteikumu kopumam attiecībā uz to nodokļa bāzes aprēķināšanu Eiropas Savienībā (ES) un tādējādi liekot tiem atskaitīties vienai nodokļu administrācijai („vienas pieturas aģentūra”). Pārrobežu zaudējumu pārņemšana joprojām būtu

¹ Komisijas dienestu darba dokumentā ([SWD\(2015\) 121, galīgā redakcija](#)) sniegts detalizēts pārskats par vēsturisko attīstību un aktuālajiem jautājumiem un problēmām saistībā ar nodokļu uzlikšanu starptautisko uzņēmumu peļņai.

² “Agresīvas nodokļu plānošanas pamatā ir nodokļu sistēmas tehnisko aspektu vai neatbilstību starp divām vai vairākām nodokļu sistēmām izmantošana, lai samazinātu nodokļu saistības” (Komisijas 2012. gada 6. decembra ieteikums par agresīvo nodokļu plānošanu, [C\(2012\)8806, galīgā redakcija](#)).

automātisks konsolidācijas iznākums, un transfertcenu noteikšanas noteikumi nebūtu piemērojami grupas iekšienē, jo ienākumu sadali grupas līmenī veiktu, izmantojot sadalījuma formulu.

Starpība, salīdzinājumā ar 2011. gada priekšlikumu, ir tāda, ka no jauna iesniegtā iniciatīva paredz obligātus noteikumus grupām, kas pārsniedz noteiktu lielumu, lai palielinātu sistēmas noturību pret agresīvu nodokļu plānošanas praksi. Ņemot vērā iepriekš minēto, tāpat ir svarīgi, lai šos noteikumus izvēles kārtībā varētu piemērot vienības, kas maksā uzņēmumu ienākuma nodokli Savienībā, bet kuras neatbilst kritērijiem, lai tām būtu jāpiemēro kopējā sistēma.

Turpmākā virzība uz KUINB

Diskusijas Padomē kopš 2011. gada ir apliecinājušas to, ka ir maz ticams, ka KUINB priekšlikumu, kas ir ļoti vērienīgs projekts, varētu pieņemt pilnībā bez pakāpeniskas pieejas. Līdz ar to vairāki elementi (īpaši nodokļu konsolidācija) ir izraisījuši sarežģītas debates un var kavēt virzību attīstīt citas būtiskas sistēmas iezīmes. Cīnoties ar iemesliem, kas kavē virzību, Komisija savā 2015. gada jūnija Rīcības plānā atbalstīja pakāpenisko KUINB īstenošanas pieeju. Saskaņā ar šo, darbu pie konsolidācijas izveides ierosina atlikt līdz brīdim, kamēr tiek panākta vienošanās par obligāto noteikumu kopumu attiecībā uz kopējo bāzi, t.i., kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KUINB). Tomēr tas nemaina faktu, ka Komisija abus priekšlikumus, proti, par KUINB un KUINB, iesniegs vienlaicīgi un kā vienas iniciatīvas daļu. 2011. gada priekšlikums par KUINB, ko pašlaik izskata Padome, tiks atsaukts tajā pašā laikā, kad Komisija pieņems jaunus priekšlikumus par KUINB un KUINB. Šajā sakarā ir ļoti svarīgi, lai nodokļu konsolidācija joprojām saglabātos kā būtisks KUINB iniciatīvas elements, jo lielākos nodokļu šķēršļus, ar ko saskaras uzņēmumi Savienībā, visefektīvāk risina konsolidētas grupas iekšienē.

Priekšlikums par direktīvu ir vērsts uz tā dēvēto pakāpeniskās pieejas „pirmo posmu”. Līdz ar to tas attiecas tikai uz kopējās nodokļu bāzes elementiem, t.i., noteikumiem par uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes aprēķināšanu, tostarp atsevišķiem noteikumiem par aizsardzību pret nodokļu apiešanu, un par ierosinātās nodokļu sistēmas starptautisko dimensiju. Salīdzinājumā ar 2011. gada priekšlikumu šajā priekšlikumā iekļauti divi papildu aspekti: Noteikumi, ar kuriem paredzēts novērst parāda stimulēšanu, un liela apjoma atskaitīšana attiecībā uz pētniecības un izstrādes izmaksām (R&D). Konsolidāciju ir paredzēts ietvert atsevišķā direktīvas priekšlikumā (proti, otrajā posmā), un to izvērtēs otrajā posmā, proti, pēc politiskas vienošanās panākšanas par kopējās bāzes elementiem. Līdz tam laikam Padomē tiks apturēta KUINB priekšlikuma izskatīšana. Lai kompensētu nodokļu maksātājiem uz laiku liegtās nodokļu konsolidācijas sniegtās priekšrocības, tiek paredzēti noteikumi par pārrobežu zaudējumu pārnesšanas mehānismu ar tūlītēju iespēju integrēt apliekamajā ienākumā. Tie paliktu spēkā līdz konsolidētās nodokļa bāzes (KUINB) ieviešanai, kas padarīs pārrobežu zaudējumu pārnesšanu par noteikumu piemērošanas automātisku rezultātu.

• Saskaņība ar politiskajiem dokumentiem nodokļu jomā

No jauna iesniegtā KUINB priekšlikuma pamatā ir Komisijas paziņojums COM (2015) 302³ par Rīcības plānu taisnīgas un efektīvas uzņēmumu nodokļu sistēmas ieviešanai Eiropas Savienībā, ko pieņēma 2015. gada 17. jūnijā. Rīcības plānā konstatētas 5 svarīgākās darbības jomas. Tajā aplūkota esošā uzņēmumu ienākuma nodokļa politika Savienībā un izvirzīts mērķis izveidot nodokļu uzlikšanas sistēmu uzņēmumiem Eiropas Savienībā, saskaņā ar kuru

³ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Taisnīga un efektīva uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēma Eiropas Savienībā: piecas galvenās rīcības jomas”, COM (2015) 302 *final*.

darījumdarbības peļņa tiek aplikta ar nodokli jurisdikcijā, kurā tiek faktiski radīta vērtība. KĶUINB ir visaptveroša iniciatīva, kas varētu būt ļoti efektīvs instruments, lai sasniegtu taisnīgākas un efektīvākas nodokļu sistēmas mērķus.

Turklāt no jauna iesniegtajā KĶUINB priekšlikumā varētu iekļaut noteikumus, lai realizētu dažus ESAO iniciatīvas pamatpasākumus saistībā ar nodokļa bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu (*BEPS*). Šie elementi tagad minimālo standartu veidā ir iekļauti nesen pieņemtajā Padomes Direktīvā 2016/1164/ES (nodokļu apiešanas novēršanas direktīva (*ATAD*))⁴. Faktiski būtu sagaidāms, ka KĶUINB tiks iekļauti *ATAD* nodokļu apiešanas novēršanas elementi, taču jaunā juridiskajā kontekstā. Proti, normām ir jābūt kopējās ES mēroga uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas daļai, un jāparedz absolūtie noteikumi, nevis minimālie standarti.

Šī no jauna iesniegtā KĶUINB iniciatīva visspilgtāk atspoguļo Komisijas plānotos projektus taisnīgāku nodokļu jomā. Tiek plānots plašāku sabiedrību iepazīstināt ar šo iniciatīvu tajā pašā dienā, kad tiks iesniegts priekšlikums Direktīvai par hibrīdneatbilstībām, kurās iesaistītas trešās valstis (ar kuru grozīs *ATAD*) un Direktīvai par strīdu izšķiršanu. Turklāt priekšlikuma pamatā ir nesen pieņemtie nodokļu projekti: *ATAD*, pārskatītā Direktīva par mātessabiedrībām un meitassabiedrībām (*PSD*) (2014. un 2015. gadā) un Direktīvas par procentu un honorāru maksājumiem (*IRD*) (2011) pārstrādātais priekšlikums. *PSD* iniciatīva un daži grozījumi, kas tika pārrunāti saistībā ar *IRD*, atspoguļo pašreizējās politiskās prioritātes, lai nostiprinātu ES nodokļu tiesību aktos paredzēto aizsardzību pret agresīvu nodokļu plānošanas praksi.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

KĶUINB ietilpst Komisijas iniciatīvu darbības jomā attiecībā uz taisnīgāku nodokļu sistēmu un var sekmēt šķēršļu novēršanu, kas rada traucējumus, kavējot pareizu iekšējā tirgus darbību. Tādējādi šī iniciatīva papildina ES darījumdarbības tiesību aktus un visumā atbilst tādiem projektiem, kā piemēram, saistībā ar kapitāla tirgu savienību un vairākām iniciatīvām nodokļu pārskatāmības, informācijas apmaiņas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jomā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šis priekšlikums ietilpst Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 115. panta darbības jomā. Tekstā norādīts, ka tuvināšanas pasākumiem saskaņā ar šo pantu tieši ietekmē iekšējā tirgus izveidi vai darbību.

No jauna iesniegtās KĶUINB iniciatīvas mērķis ir veicināt darījumdarbību Eiropas Savienībā, pakļaujot nodokļu maksātājus vienotam uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktu noteikumu kopumam, ko jāpiemēro visā iekšējā tirgū, kā arī padarīt sistēmu stabilāku un noturīgāku pret agresīvu nodokļu plānošanu. Abi mērķi izšķirošā un tiešā veidā ietekmē iekšējo tirgu, tā kā to mērķis ir izskaust tirgus darbības traucējumus.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Šī iniciatīva atbilst subsidiaritātes principam.

Lai gan problēmas un iemesli šādai rīcībai, kā tas skaidrots iepriekšējās sadaļās, ir dažādi, šķiet, ka to kaitīgo ietekmi var efektīvi risināt vienīgi, izmantojot kopīgu risinājumu — proti, uzņēmumu ienākuma nodokļa režīmu tuvināšana Savienībā mazinātu izkropļojumus tirgū, radot uzņēmumiem taisnīgāku un saskaņotāku nodokļu vidi. Ir skaidrs, ka, lai šo mērķi

⁴ Padomes Direktīva (ES) 2016/1164 (2016. gada 12. jūlijs), ar ko paredz noteikumus tādas nodokļu apiešanas prakses novēršanai, kas tieši iespaido iekšējā tirgus darbību (OV L 193, 19.7.2016., 1.-14. lpp.).

veiksmīgi īstenotu, ir jārīkojas un nevis atsevišķi dalībvalstīs nesaskaņotā veidā, bet gan visas Savienības līmenī. Iniciatīvas, ko katra dalībvalsts plānotu un īstenotu atsevišķi, tikai nostiprinātu vai pat saasinātu pašreizējo situāciju, jo nodokļu maksātājiem joprojām būtu jāievēro 28 dažādu un reizēm arī konfliktējošu nodokļu sistēmu prasības.

Plānotās no jauna iesniegtās KĶUINB mērķis ir reaģēt uz arvien pieaugošo vajadzību pēc izaugsmes pieauguma un darbavietu radīšanas iekšējā tirgū, kā arī cīnīties pret agresīvas nodokļu plānošanas praksi. Visi šie mērķi būtībā risina problēmas, kas skar vairāk nekā vienu dalībvalsti, un tādēļ pēc būtības to risinājumam ir nepieciešama vienota pieeja. Ņemot vērā iepriekš minēto, jebkāda veida pasākumi varētu nodrošināt rezultātus tikai tad, ja šie noteikumi tiktu piemēroti vienādi visā iekšējā tirgū. Pretējā gadījumā uzņēmumu ienākuma nodokļu joma joprojām būs sadrumstalota, kas ļaus fiskālajiem šķēršļiem un negodīgām nodokļu konkurences praksēm turpināt plaukt.

Turklāt nodokļu apiešana mūsdienās galvenokārt notiek pārrobežu kontekstā. Patiesībā tā ir mijiedarbība starp dažādām nodokļu sistēmām, kas rada ļaunprātīgas izmantošanas iespējas vai veicina neatbilstību radītu priekšrocību izmantošanu, kas rodas valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa noteikumu mijiedarbībā. Turklāt fakts, ka ES iekšējā tirgū ir augsts integrācijas līmenis, nozīmē to, ka pārrobežu darbība ir liela, un tas savukārt pastiprina koordinētu risinājumu panākšanas nozīmi.

Ņemot vērā no jauna iesniegtās iniciatīvas mērogu un ietekmi, tās mērķus mazināt izkropļojumus, ko radījusi pašreizējā 28 valstu nodokļu režīmu mijiedarbība, un radīt labvēlīgākus apstākļus pārrobežu ieguldījumiem vienotajā tirgū, var labāk sasniegt Savienības līmenī.

Lielākai daļai KĶUINB sistēmas galveno elementu risinājumu var rast vienīgi, rīkojoties kopīgi. Piemēram, vienību vai maksājumu juridiskā statusa neatbilstības, kas rada nodokļu dubultu uzlikšanu vai nodokļu dubultu neuzlikšanu, var izskaust, piemērojot uzņēmumu savstarpējām attiecībām kopējos uzņēmumu nodokļu noteikumus. Dalībvalstīm rīkojoties atsevišķi, šos jautājumus labākajā gadījumā var atrisināt tikai divpusēji. Pēc būtības pārrobežu zaudējumu pārņemšana varētu darboties visefektīvāk tad, ja to pieļautu visas dalībvalstis, kaut gan nevajadzētu izslēgt divpusējo pieeju kā otro labāko variantu. Turklāt nodokļu nepiemērošana grupas iekšējai pārstrukturēšanai, sarežģīto transfertcenu izslēgšana grupas iekšienē, kā arī ienākumu sadale, izmantojot formulu grupas līmenī, ir pārrobežu jautājumi un to var risināt tikai ar vienotu regulējumu.

• **Proporcionalitāte**

Paredzētie pasākumi ir ne tikai piemēroti, bet arī nepieciešami vēlām mērķa sasniegšanai. Tie skar vienīgi uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes saskaņošanu, kas ir priekšnoteikums, lai pārvarētu identificētos šķēršļus, kuri kropļo iekšējo tirgu. Turklāt no jauna iesniegtā KĶUINB iniciatīva neierobežo dalībvalstu suverenitāti vēlāmās nodokļu ieņēmumu summas noteikšanā, lai sasniegtu savus budžeta politiskos mērķus. Tādējādi dalībvalstu tiesības noteikt savas uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes netiek iesaistītas.

Lai gan Komisija ir konsekventi veicinājusi nepieciešamību koordinēt valstu nodokļu prakses, ir skaidrs, ka ar koordināciju vien nebūs pietiekami, lai izskaustu ar nodokļiem saistītus izkropļojumus iekšējā tirgū. Pieredze rāda, ka koordinācija ir lēns process, un līdz šim šāda veida iepriekšējo pasākumu rezultāti bijuši visai pieticīgi. Turklāt nodokļu koordinācija parasti attiecas tikai uz konkrētiem un mērķtiecīgiem jautājumiem, un tā nespēj risināt visas problēmas, ar ko saskaras uzņēmumi iekšējā tirgū, kam ir nepieciešams visaptverošs risinājums.

Paredzēts, ka no jauna iesniegtās KĶUINB obligātā darbības joma tiks veidota tā, lai tā attiektos tikai uz vajadzīgajām nodokļu maksātāju kategorijām, t.i., uzņēmumu grupām, kas pārsniedz noteiktu lielumu. Tas ir tāpēc, ka parasti grupām ar lieliem ienākumiem ir pietiekami resursi, kas tām ļauj iesaistīties agresīvās nodokļu plānošanas stratēģijās.

No tā izriet, ka paredzētie noteikumi nepārsniegs to, kas nepieciešams, lai sasniegtu Līguma mērķus – uzlabotu iekšējā tirgus darbību.

- **Instrumenta izvēle**

Jautājumus saistībā ar izkropļojumiem iekšējā tirgū, kā norādīts iepriekš, var risināt tikai ar saistošām tiesību normām un izmantojot kopīgu tiesisko regulējumu. Ieteikuma tiesību instrumenta izvēle ir riskanta, jo dalībvalstis var nolemt to vispār neīstenot vai arī tas var radīt neviengabalainu pieeju. Šāds iznākums ir ļoti nevēlams. Tāpat tas var radīt tiesisko nenoteiktību attiecībā uz nodokļu maksātājiem, kā arī apdraudēt koordinētas un saskaņotas uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas izveidi iekšējā tirgū. Turklāt, tā kā ir sagaidāms, ka kopējās nodokļa bāzes struktūrai būtu jāietekmē valstu budžeti, jo īpaši, izmantojot sadalījuma formulu, ir ļoti svarīgi, lai tiktu konsekvēti un efektīvi piemēroti noteikumi, kas nosaka tās uzbūvi. To var sekmīgāk panākt ar saistošu tiesību aktu.

Pamatojoties uz LESD 115. pantu: „*Padome ar vienprātīgu lēmumu pieņem direktīvas, lai tuvinātu tādus dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas tieši iespaido kopējā tirgus izveidi vai darbību.*” Tādējādi Līgumā ir noteikts, ka tiesību akti tiešo nodokļu jomā ir pieņemami tikai direktīvu veidā. Saskaņā ar LESD 288. pantu direktīva tām dalībvalstīm, kurām tā adresēta, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu iestādēm noteikt to īstenošanas formas un metodes rezultātu sasniegšanai. Tādējādi direktīvai vajadzētu būt vispārēja rakstura, jo specifiskajām detaļām un sīkajām detaļām ir jāpaliek dalībvalstu ziņā.

3. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Komisija rīkoja sabiedrisko apspriešanos, lai iesaistītu visas ieinteresētās puses un piedāvātu tām iespēju sniegt savu ieguldījumu no jauna iesniegtajā KĶUINB. Ieguldījumu šajā apspriešanās procesā sniedza 175 dalībnieki. Lielāko atbilžu daļu (37%) sniedza reģistrētās apvienības, kam sekoja uzņēmumi (32%), no kuriem lielākā daļa bija MVU; tas apliecina mazo uzņēmumu ieinteresētību šajā priekšlikumā.

Atkarībā no respondenta veida, pastāvēja viedokļu atšķirības par to, vai KĶUINB ir piemērots instruments tādu jautājumu risināšanā kā peļņas novirzīšana un administratīvā sloga samazināšana. Lai gan priekšlikums kopumā šķiet pozitīvs, NVO un publiskās iestādes vairāk uzsvēra KĶUINB ietekmi nodokļu plānošanā. Savukārt uzņēmumi drīzāk uzsvēra saistību izpildes izmaksu samazināšanas nozīmi, lai radītu darījumdarbībai labvēlīgu vidi ieguldījumu vajadzībām. Tāpat tika atzīmēti riski, kas var radīt lielākas administratīvās izmaksas, ja sistēmā dominētu noteikumi pret nodokļu apiešanu.

Sabiedriskās apspriešanās laikā saņemtie viedokļi ir atspoguļoti ietekmes novērtējumā, kas ir minēts dažādās nodaļās, kā arī tam paredzētajā pielikumā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ietekmes novērtējumā ietverti trīs pētījumu rezultāti.

1. Eiropas Komisijas Kopīgā pētniecības centra veiktais CORTAX pētījums. CORTAX modelis ir vispārējs līdzsvara modelis, kas paredzēts uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas reformu ietekmes izvērtēšanai 28 ES valstīs, izmantojot detalizētus datus, kas iegūti no dažādiem datu avotiem.

2. Eiropas Ekonomiskās pētniecības centra (ZEW) veiktais pētījums par nodokļu reformu ietekmi uz tādu jautājumu risināšanu kā parāda stimulēšanas ietekme uz kapitāla izmaksām un faktiskajām nodokļu likmēm. Pētījumā pievērsta uzmanību tendences finansēt uzņēmumus ar korporatīvā parāda palīdzību apmērs apmēram 28 ES dalībvalstu nodokļu sistēmās un sīkāk analizēts tas, vai dažādas reformu iespējas varētu principā atrisināt parāda stimulēšanas problēmu un sekmēt ieguldījumus.

3. Eiropas Ekonomiskās pētniecības centra (ZEW) veiktais pētījums par nodokļu plānošanas ietekmi uz faktiskajām nodokļu likmēm. Pētījumā aplēstas vidējās un minimālās faktiskās nodokļu likmes, kas starptautiskajiem uzņēmumiem dod iespēju plānot sarežģītas nodokļu stratēģijas, tostarp izmantojot preferenciālus nodokļu režīmus.

- **Ietekmes novērtējums**

Galvenais izskatītais politiskais risinājums ir priekšlikums par kopēju konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, tomēr veikts novērtējums arī par pirmā posma ietekmi bez konsolidācijas. Galvenā izvēle ir izdarāma attiecībā uz šādas nodokļa bāzes darbības jomu, proti, kam to piemērot. Galvenie izskatītie risinājumi ir padarīt KĶUINB par obligātu visiem uzņēmumiem vai arī vienkārši uzņēmumu apakšgrupām. Tika izskatītas dažādas iespējas, kā novērst tendenci finansēt uzņēmumus ar parāda palīdzību, ko sekmē pastāvošās nodokļu sistēmas. Divas galvenās iespējamās rīcības: ļaut atskaitīt no apliekamā ienākuma gan parāda, gan finansēšanas ar pašu kapitālu izmaksas, vai neļaut atskaitīt nevienas no tām. Attiecībā uz R&D stimuliem, galvenajos risinājumos apsvērta nodokļu atlaide par izdevumiem, kas saistīti ar pētniecības un attīstības ieguldījumiem ar atšķirīgu kompensācijas līmeni.

Veicot dažādu risinājumu novērtējumu, tika izsecināts vēlams risinājums: lielajiem uzņēmumiem, kas saņem nodokļa atlaidi izaugsmei un ieguldījumiem un pētniecības un izstrādes izdevumiem, obligāti jāpiemēro KĶUINB. Nodokļa atlaide izaugsmei un ieguldījumiem sniedz iespēju veikt atskaitījumus par parāda un pašu kapitāla finansējuma izmaksām līdz zināmai robežai, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu un nodokļu plānošanu. Nodokļa atlaide R&D izdevumiem ir paredzēta, lai saglabātu vismaz esošos nodokļu stimulus pētniecības un izstrādes jomā. Analīze liecina, ka KĶUINB sniedz nepārprotamas priekšrocības salīdzinājumā ar alternatīvu neveikt nekādu rīcību.

Vēlamā risinājuma īstenošanai vajadzētu palielināt nodokļu sistēmu taisnīgumu un radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, rezultātā efektīvi likvidējot agresīvas nodokļu plānošanas stimulus ES. Tas nodrošinātu, ka korporācijas maksā taisnīgu uzliktā nodokļu sloga daļu un sekmētu nodokļu maksāšanu. Turklāt ES tiktu efektīvi novērsti pārrobežu nodokļu šķēršļi. Lai gan konsolidācija ir nepārprotami svarīgs elements, kas mazina nelikumīgu nodokļu apiešanu, noteikumi par kopīgu bāzi vien jau varētu palīdzēt apturēt dažas peļņas novirzīšanas formas, piemēram, nodokļu sistēmu neatbilstību izmantošanu nodokļu sistēmu mijiedarbības rezultātā. Uzņēmumu finansiālo lēmumu izkropļojumi tiek samazināti, izmantojot nodokļa atlaidi izaugsmei un ieguldījumiem, kas nostāda pašu kapitāla un parāda finansēšanu vienādā līmenī. R&D nodokļu stimuli ne tikai tiek saglabāti, bet arī uzlaboti un racionalizēti.

Priekšlikuma sagaidāmie ekonomiskie ieguvumi ir pozitīvi. Kopējā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze ar zaudējumu pārvešanu pārrobežu mērogā un ar nodokļa atlaidi izaugsmei un ieguldījumiem varētu palielināt ieguldījumus un nodarbinātību par apmēram attiecīgi 3,6 % un 0,5 %. Kopumā izaugsme varētu palielināties par aptuveni 1,3 %. Tiek paredzēts, ka saistību izpildes izmaksas KĶUINB ietvaros ievērojami samazināsies (10 % saistību izpildes nodrošināšanai nepieciešamais laiks un 2,5 % izdevumi). Izdevumi, kas saistīti ar meitasuzņēmuma izveidi, varētu samazināties par līdz pat 67 %, atvieglojot uzņēmumu (tostarp MVU) darbību ārvalstīs.

Vēlamais risinājums nerada būtisku ietekmi uz vidi. Tiks ierobežota arī sociālā ietekme.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Nodokļu saistību izpildes izmaksas ir būtisks slogs uzņēmumiem un to samazināšana būs liela priekšrocība KĶUINB īstenošanā. Paredzamās saistību izpildes izmaksas lielajiem uzņēmumiem sasniedz aptuveni 2 % no samaksātajiem nodokļiem, savukārt MVU aplēse bija apmēram 30 % no samaksātajiem nodokļiem. Tiek lēsts, ka līdz ar pārrobežu darbību un meitasuzņēmumu skaita palielināšanos saistību izpildes izmaksas palielinātos. Nodokļu reformas dati liecina, ka pēc krīzes notikušas vairākas CIT reformas un daudzi pasākumi bijuši vērsti, lai stiprinātu starptautisko ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas sistēmu. Ņemot vērā iepriekš minēto, saistību izpildes izmaksu samazinājums, izveidojot papildu meitasuzņēmumu, joprojām ir liela priekšrocība: tiek lēsts, ka izmaksas, kas rodas jauna meitasuzņēmuma izveides laikā dalībvalstī, samazināsies par 62 – 67 %. Galveno uzmanību pievēršot atskaitāmajiem izdevumiem, t.i., neņemot vērā vienreizējās pārorientācijas izmaksas, ietekmes novērtējums lēš 8 % samazinājumu no atbilstības darbībām vēltītā laika pēc KĶUINB īstenošanas. Pamatojoties uz šo laika samazinājumu, var aptuveni aprēķināt kopējo izmaksu ietaupījumu apmēru, ko varētu gūt pēc KĶUINB ieviešanas. Ja 5 % vidējo uzņēmumu paplašinātu savu darbību ārvalstīs, vienreizēju izmaksu ietaupījums varētu būt aptuveni EUR 1 miljards. Ja visām starptautiskajām vienībām piemērotu KĶUINB, regulārās saistību izpildes izmaksas varētu samazināties par aptuveni EUR 0,8 miljardiem.

Nodokļu administrācijas gūs priekšrocības, jo būs mazāk darba saistībā ar transfertcenu noteikšanas jautājumiem mazāk lietu, jo uzņēmuma grupas nodokļu lietas galvenokārt risina tās dalībvalsts administrācija, kurā mātesuzņēmums ir rezidents. No otras puses, kamēr KĶUINB nebūs obligāta visiem uzņēmumiem, valstu administrācijas saskarsies ar papildu saistību izpildes izmaksām sakarā ar divu paralēlu sistēmu uzturēšanu.

Lai sasniegtu nodokļu sistēmas taisnīguma mērķi proporcionālā veidā, vēlamais risinājums ieviest KĶUINB nosaka, ka KĶUINB būs obligāta tikai uzņēmumu apakšgrupām, pamatojoties uz to lielumu. Līdz ar to mikrouzņēmumi, kā arī MVU, tiek atbrīvoti no obligātās KĶUINB piemērošanas. Attiecinot obligāto noteikumu piemērošanu vien uz tām grupām grāmatvedībā, kuru konsolidētais grupas apgrozījums ir virs EUR 750 milj., paredzēts aptvert lielāko daļu (aptuveni 64 %) apgrozījuma, ko rada grupas, vienlaikus ierobežojot risku iekļaut tikai iekšzemes grupas. Sliekšņa vērtība atbilst pieejai, ko izmanto citās ES iniciatīvās, lai cīnītos pret nodokļu apiešanu. Tajā pašā laikā uzņēmumiem, kuriem KĶUINB piemērošana nav obligāta, šis priekšlikums dod iespēju „izvēlēties” KĶUINB sistēmu. Tādējādi MVU un mikrouzņēmumiem tiek piešķirta maksimāla elastība, dodot iespēju saņemt KĶUINB sniegtās priekšrocības, neuzliekot KĶUINB kā obligātu prasību šai uzņēmumu grupai.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis direktīvas priekšlikums neietekmē Eiropas Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija izskatīs direktīvas piemērošanu pēc pieciem gadiem no tās stāšanās spēkā un ziņos par tās darbību Padomei. Dalībvalstīm būtu jādara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Skatīt 22. apsvērumu.

- **Konkrēto priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

Šis priekšlikums ir pirmais posms (kopējā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze) 2 posmu pieejai ES mēroga uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas ieviešanā un paredz kopīgus uzņēmumu nodokļu sistēmas noteikumus, lai aprēķinātu uzņēmumu un pastāvīgo pārstāvniecību nodokļa bāzi Eiropas Savienībā.

- **Darbības joma** atšķirībā no 2011. gada priekšlikuma, kurā tika noteikta izvēles sistēma visiem, šī direktīva paredzēs obligātas prasības uzņēmumiem, kas pieder pie grupām, kuras pārsniedz noteiktu lielumu. Kritēriji, kas nosaka ar lielumu saistītu sliekšni, attieksies uz grupas, kas iesniedz konsolidētos finanšu pārskatus, kopējiem konsolidētajiem ieņēmumiem. Turklāt, lai starp abiem posmiem sasniegtu zināmu saskaņotību (piemēram, KUINB un K KUINB), uzņēmumiem būs jāpanāk atbilstība konsolidācijas nosacījumiem, lai uz tiem attiecinātu obligātu KUINB darbības jomu. Tas nodrošinās to, ka ja iniciatīva tiks īstenota pilnībā, pieņemot konsolidāciju un sadalījuma formulu, visiem nodokļu maksātājiem, kas piemēros kopējo bāzi, tiks automātiski piemērota K KUINB shēma. Šie kopējie noteikumi pēc izvēles būs pieejami arī uzņēmumiem, kas neatbilst šiem nosacījumiem.
- **Pastāvīgās pārstāvniecības definīcija:** pastāvīgās pārstāvniecības jēdziens šajā direktīvā ir definēts, izmantojot pēc BEPS projekta ieteikto pastāvīgās pārstāvniecības definīciju ESAO Nodokļu paraugkonvencijā. Atšķirībā no 2011. gada priekšlikuma, pārskatītā definīcija attiecas tikai uz pastāvīgajām pārstāvniecībām, kas atrodas Savienībā un pieder nodokļu maksātājam, kurš ir rezidents nodokļu vajadzībām Savienībā. Mērķis būtu nodrošināt, lai visiem iesaistītajiem nodokļu maksātājiem būtu kopīga izpratne un lai izslēgtu iespēju, ka neatbilstība rodas atšķirīgu definīciju dēļ. Tādas pastāvīgās pārstāvniecības, kas atrodas trešā valstī, vai kas atrodas Savienībā, bet kas pieder nodokļu maksātājam, kurš ir rezidents nodokļu vajadzībām trešā valstī, jēdziena vienota definēšana netika uzskatīta par vajadzīgu. Tādējādi trešo valstu aspektu risina ar divpusējiem nodokļu nolīgumiem un valsts tiesību aktiem.
- **Nodokļu bāze:** ir plaša tvēruma. Visi ieņēmumi būs apliekami ar nodokli, ja vien nebūs nepārprotami atbrīvoti no nodokļa. No aplikšanas ar nodokli jāatbrīvo ienākumi, ko veido dividendes, ieņēmumi no tādu daļu atsavināšanas, kas pieder ārpus grupas esošam uzņēmumam, attiecībā uz līdzdalību vismaz 10 procentu apmērā, lai novērstu ārvalstu tiešo ieguldījumu dubultu aplikšanu ar nodokļiem. Tādā

pašā veidā pastāvīgo pārstāvniecību peļņa arī tiks atbrīvota no aplikšanas ar nodokli valstī, kurā atrodas galvenais birojs.

Ar nodokli aplikamie ieņēmumi tiks samazināti, atskaitot darījumdarbības izdevumus un dažus citus posteņus. Jaunajā priekšlikumā KUINB, veicot dažus precizējumus konsekvences nodrošināšanai, tiks pārņemts arī 2011. gada priekšlikumā norādīto neatskaitāmo izdevumu saraksts. Lai atbalstītu inovācijas ekonomikā, šī no jauna iesniegtā iniciatīva ieviesīs jau tā dāsnajā 2011. gada priekšlikuma *R&D* režīmā **liela apjoma atskaitījumu attiecībā uz *R&D* izmaksām**. Tādējādi arī turpmāk tiks piemēroti šī priekšlikuma pamatnoteikumi par *R&D* izdevumu atskaitīšanu, tādējādi *R&D* izmaksas tiks pilnībā ietvertas izdevumos kārtējā gadā (izņemot nekustamo īpašumu). Turklāt nodokļu maksātājiem būs tiesības attiecībā uz *R&D* izmaksām līdz EUR 20 000 000 apmērā gadā papildus veikt liela apjoma atskaitījumu līdz pat 50 %. Ja *R&D* izmaksas pārsniedz EUR 20 000 000, nodokļu maksātāji var atskaitīt no pārsniedzošās summas 25 %.

Ņemot vērā to, ka viena no galvenajām politikas iniciatīvām saistībā ar vienotā tirgus darbību ir atbalstīt mazo un inovatīvo saimniecisko darbību, no jauna iesniegtajā priekšlikumā par kopēju uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi ir paredzētas tiesības veikt **liela apjoma atskaitījumu maziem darbību uzsākušiem uzņēmumiem** bez saistītiem uzņēmumiem un kuri ir inovatīvi (kategorija, kas jo īpaši aptver jaunuzņēmumus). Šajā kontekstā nodokļu maksātāji, kas atbilstoši direktīvai atbilst kritērijiem, var atskaitīt 100 % no savām pētniecības un izstrādes izmaksām, ja vien tās nepārsniedz EUR 20 000 000, un ar nosacījumu, ka šiem nodokļu maksātājiem nav nekādu saistītu uzņēmumu.

- **Procentu ierobežošanas noteikums** ir jauns noteikums (2011. gada priekšlikumā nebija paredzēts), kas ietverts *ATAD* un tika sīki analizēts *BEPS* iniciatīvas kontekstā. Tas ierobežo procentu (un citu finanšu) izmaksu atskaitīšanas tiesības, lai novērstu peļņas novirzīšanas praksi uz zemu nodokļu valstīm. Noteikumi paredz procentu (un citu finanšu) izmaksu atskaitīšanu pilnā apmērā, ciktāl ar tām var kompensēt ar nodokli aplikamos procentu (un citus finanšu) ienākumus. Uz procentu izmaksu pārpalikumu attieksies atskaitīšanas ierobežojumi, ko nosaka, atsaucoties uz nodokļu maksātāja aplikamo peļņu pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas (EBITDA).
- **Nodokļa atlaide izaugsmei un investīcijām (AGI):** Iniciatīvu iesniedz no jauna, lai novērstu asimetriju, ko rada tas, ka procentu maksājumi par aizņēmumiem ir atskaitāmi (ar dažiem ierobežojumiem) no nodokļu maksātāju kopējās bāzes, savukārt sadalītā peļņa nav atskaitāma. Rezultātā finansējumam ar parādu ir absolūtas priekšrocības salīdzinājumā ar finansējumu ar pašu kapitālu. Ņemot vērā risku, ka šāda situācija var vairost uzņēmumu parādsaistības, no jauna iesniegtajā priekšlikumā par kopēju uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi būs iekļauti noteikumi, kas vērsti pret parāda stimulēšanu, lai neitralizētu pašreizējo sistēmu, kas neveicina finansējumu ar pašu kapitālu. Nodokļu maksātājiem tiks piešķirta atlaide izaugsmei un ieguldījumiem, saskaņā ar kuru viņu pašu kapitāla pieaugums būs atskaitāms no aplikamās bāzes, ievērojot konkrētus nosacījumus, piemēram, pasākumi pret iespējamām lavīnveida sekām un noteikumi par nodokļu apiešanas novēršanu. Pārskatot noteikumus par kopējo nodokļu bāzi, Komisija *AGI* koncepcijai pievērsīs īpašu uzmanību, apsverot korekcijas tās definīcijā un apmērā.
- **Amortizācija:** noteikuma pamatdoma, saskaņā ar kuru pamatlīdzekļi, ar dažiem izņēmumiem, ir amortizējami nodokļu vajadzībām, ir tāda pati kā 2011. gada

priekšlikumā. Tomēr tagad atsevišķi amortizējamu aktīvu jēdziens būs plašāks, jo vidēja termiņa materiālie pamatlīdzekļi ir izņemti no portfeļa sistēmas.

- **Zaudējumi:** saskaņā ar 2011. gada priekšlikumu nodokļu maksātājiem ir atļauts pārnest zaudējumus uz nākamajiem periodiem neierobežotā laikposmā bez atskaitāmās summas ierobežojumiem gadā. Direktīva veido saikni starp procentu ierobežošanas noteikumiem un nodokļu režīmu attiecībā uz zaudējumiem. Tādējādi tika pieņemts politiskais lēmums sagatavot ļoti efektīvu procentu ierobežošanas noteikumu, kas paredz, ka jebkura summa, kas atbilst zaudējumu kritērijiem, atspoguļo tirdzniecības darbības iznākumu. Noteikumu pastiprina noteikums par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, kas paredz novērst mēģinājumus apiet noteikumus par zaudējumu atskaitīšanas tiesībām, iegādājoties zaudējumus nesošus uzņēmumus.

Īslaicīga zaudējumu pārņemšana, reintegrējot apliekamajā ienākumā: lai daļēji kompensētu to, ka pirmajā posmā nav pārrobežu konsolidācijas sniegto priekšrocību, saskaņā ar stingriem nosacījumiem būs iespēja pārnest zaudējumus, kas radušies tiešajam meitasuzņēmumam vai pastāvīgajai pārstāvniecībai, kas atrodas citās dalībvalstīs. Šāda veida zaudējumu pārņemšana būs īslaicīga, jo mātesuzņēmums, ņemot vērā iepriekš atskaitīto zaudējumu summu, savai nodokļu bāzei atpakaļ pievienos jebkādu tiešā meitasuzņēmuma vai pastāvīgās pārstāvniecības gūto turpmāko peļņu. Turklāt, ja iekļaušana nenotiek pēc konkrēta gadu skaita, atskaitītie zaudējumi jebkurā gadījumā tiks reintegrēti automātiski.

- **Nodokļu apiešanas novēršana:** līdzīgi kā 2011. gada priekšlikumam arī šajā sistēmā tiks iekļauta virkne noteikumu par nodokļu apiešanas novēršanu. Vispārēji noteikumi par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu (GAAR) tika izstrādāti atbilstoši tekstam, kas iekļauts ATAD un ir papildināts ar pasākumiem, kas paredzēti, lai ierobežotu konkrētus nodokļu apiešanas veidus. Lai nepieļautu diskriminējošas situācijas, praksē būs jānodrošina, ka iekšzemes situācijās Savienībā un ar trešām valstīm GAAR piemēro vienotā veidā, lai to piemērošanas darbības jomā un rezultātos nerastos atšķirības iekšzemes un pārrobežu situācijās.

Attiecībā uz **konkrētiem pasākumiem pret nodokļu apiešanu** parasti jautājumus par nodokļu līmeni ir nepieciešams risināt otrpus robežas, lai noteiktu, vai ārvalstī radušies nodokļu maksātāja ienākumi ir apliekami ar nodokli. Noteikumi ietver pārejas klauzulu, kas ir vērsta pret konkrētiem ienākumu veidiem, kas gūti trešajā valstī. Mērķis ir nodrošināt, lai ienākumi būtu apliekami ar nodokli Savienībā, ja šie ienākumi trešajā valstī tika aplikti ar nodokli, kas ir zem noteiktā nodokļu līmeņa. Noteikumi par kontrolētiem ārvalstu uzņēmumiem (CFC) lielā mērā atsaucas uz ATAD iekļauto noteikumu, un to rezultātā kontrolēta meitasuzņēmuma ienākumu, kuram uzlikts zems nodoklis, attiecina uz tā mātesuzņēmumu, lai novērstu peļņas novirzīšanu. CFC noteikumi attiecas arī uz pastāvīgo pārstāvniecību peļņu, ja nodokļu maksātāja dalībvalstī šādu peļņu neapliek ar nodokli vai ja tā ir atbrīvota no nodokļa.

- **Hibrīdneatbilstības** Ņemot vērā to, ka neatbilstības rodas tādēļ, ka dažādās valstīs noteikta veida vienībām vai finanšu maksājumiem ir atšķirīgs juridiskais raksturojums, parasti tām nevajadzētu rasties tādu uzņēmumu starpā, kuri savas nodokļu bāzes aprēķināšanai piemēro kopīgos noteikumus par nodokļa bāzi. Tomēr, tā kā neatbilstības, visticamāk, saglabāsies mijiedarbībā starp kopējās bāzes sistēmu un valsts vai trešo valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmām, tad šī direktīva paredz noteikumus, saskaņā ar kuriem vienai no divām jurisdikcijām, kas iesaistīta

neatbilstībā, būs jālīdz maksājuma atskaitīšana vai jānodrošina, ka attiecīgie ienākumi tiek iekļauti kopējā bāzē.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA**par kopējo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 115. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu⁵,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁶,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- 1) Uzņēmumi, kas vēlas veikt pārrobežu darījumdarbību Savienībā, saskaras ar nopietniem šķēršļiem un tirgus izkropļojumiem, ko rada 28 atšķirīgu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu pastāvēšana un mijiedarbība. Turklāt nodokļu plānošanas struktūras laika gaitā ir kļuvušas arvien sarežģītākas, jo tās izveido vairākās jurisdikcijās, un tās efektīvi izmanto nodokļu sistēmas specifiskās detaļas vai neatbilstības starp divām vai vairākām nodokļu sistēmām, lai mazinātu uzņēmumu nodokļu saistības. Lai gan šīs situācijas parāda trūkumus, kuri ir pilnīgi atšķirīgi pēc būtības, abi trūkumu veidi rada šķēršļus, kas kavē pareizu iekšējā tirgus darbību. Tāpēc, lai novērstu šīs problēmas, rīcībai vajadzētu būt vērstai uz abiem tirgus nepilnību veidiem.
- 2) Lai veicinātu pareizu iekšējā tirgus darbību, uzņēmumu nodokļu vidi Eiropas Savienībā būtu jāveido saskaņā ar principu, kas paredz, ka uzņēmumi taisnīgi maksā savu daļu no nodokļa jurisdikcijā(-s), kurā(-s) tie gūst peļņu. Tādēļ ir jāparedz mehānismi, kas attur uzņēmumus izmantot priekšrocības, ko sniedz neatbilstības starp valstu nodokļu sistēmām, lai samazinātu savas nodokļu saistības. Vienlīdz svarīgi ir arī sekmēt izaugsmi un ekonomisko attīstību iekšējā tirgū, veicinot pārrobežu tirdzniecību un korporatīvos ieguldījumus. Šajā nolūkā Savienībā ir jānovērš dubultas nodokļu uzlikšanas un dubultas nodokļu neuzlikšanas risks, likvidējot valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu mijiedarbībā radušās atšķirības. Tajā pašā laikā uzņēmumiem, lai tie varētu attīstīt savu komercdarbību un paplašinātu to ārpus Savienības robežām, ir nepieciešams vienkārši un praktiski pielietojams nodoklis un tiesiskais regulējums. Šajā kontekstā būtu jārisina arī citi diskriminācijas gadījumi.
- 3) Kā norādīts 2011. gada 16. marta priekšlikumā Padomes direktīvai par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB)⁷, uzņēmumu ienākuma

⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁶ OV C [...], [...], [...]. lpp.

nodokļa sistēma, kura uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām apskata Savienību kā vienotu tirgu, atvieglotu pārrobežu darbību uzņēmumiem, kuri ir Savienības rezidenti, un veicinātu mērķi padarīt Savienību par konkurētspējīgāku vietu starptautiskajiem ieguldījumiem. 2011. gada priekšlikums par KĶUINB ir vērsts uz mērķi veicināt Savienībā esošo uzņēmumu pārrobežu komercdarbības paplašināšanos. Papildus šim mērķim būtu jāņem vērā, ka KĶUINB var būt ļoti efektīva iekšējā tirgus darbības uzlabošanai, apkarojot nodokļu apiešanas shēmas. Ņemot vērā iepriekš minēto, KĶUINB iniciatīva būtu jāiesniedz no jauna, lai vienādā līmenī varētu risināt jautājumus attiecībā uz darījumdarbības veicināšanas aspektu un iniciatīvas funkciju cīņā pret nodokļu apiešanu. Šāda pieeja vislabāk kalpotu mērķim izskaust iekšējā tirgus darbības traucējumus.

- 4) Ņemot vērā nepieciešamību ātri rīkoties, lai nodrošinātu pareizu iekšējā tirgus darbību, padarot to, no vienas puses, tirdzniecībai un ieguldījumiem labvēlīgāku un, no otras puses, noturīgāku pret nodokļu apiešanas shēmām, vērienīgo KĶUINB iniciatīvu ir nepieciešams sadalīt divos atsevišķos priekšlikumos. Pirmajā posmā būtu jāīsteno noteikumi par kopēju uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KĶUINB), un pēc tam otrajā posmā – konsolidācija.
- 5) Pārrobežu kontekstā mēdz parādīties vairākas agresīvas nodokļu plānošanas struktūras, kas nozīmē, ka iesaistītajām uzņēmumu grupām ir minimāli resursi. Pamatojoties uz šo, noteikumi par kopējo bāzi proporcionalitātes apsvērumu dēļ būtu obligāti jāpiemēro tikai tiem uzņēmumiem, kas ir lielas grupas sastāvā. Šajā nolūkā būtu jānosaka ar lielumu saistītais sliekšnis, pamatojoties uz grupas, kura iesniedz konsolidētos finanšu pārskatus, kopējo konsolidēto ieņēmumu. Turklāt, ja iniciatīva materializējas pilnībā, lai nodrošinātu saskaņotību starp abiem KĶUINB iniciatīvas posmiem, noteikumi par kopēju bāzi būtu obligāti jāpiemēro tiem uzņēmumiem, kas būtu uzskatāmi par grupu. Turklāt, lai labāk sasniegtu mērķi veicināt tirdzniecību un ieguldījumus iekšējā tirgū, grupām, kas neatbilst noteiktajiem kritērijiem, būtu jābūt iespējai izvēlēties piemērot noteikumus par kopējo bāzi.
- 6) Ir jānosaka pastāvīgās pārstāvniecības, kas atrodas Savienībā un pieder nodokļu maksātājam, kurš ir rezidents nodokļu vajadzībām Savienībā, jēdziena definīcija. Mērķis būtu nodrošināt, lai visiem iesaistītajiem nodokļu maksātājiem būtu kopīga izpratne un lai izslēgtu iespēju, ka neatbilstība rodas atšķirīgu definīciju dēļ. Savukārt tādas pastāvīgās pārstāvniecības, kas atrodas trešā valstī, vai kas atrodas Savienībā, bet kas pieder nodokļu maksātājam, kurš ir rezidents nodokļu vajadzībām trešā valstī, jēdziena definēšana nebūtu jāuzskata par vajadzīgu. Šis aspekts būtu jāatstāj divpusējo nodokļu nolīgumu un valsts tiesību aktu ziņā, jo tam ir sarežģīta mijiedarbība ar starptautiskajiem nolīgumiem.
- 7) Lai mazinātu nodokļu apiešanas risku, kas kropļo iekšējā tirgus darbību, kopējai nodokļu bāzei būtu jābūt plaša tvēruma. Tas nozīmē, ka visiem ieņēmumiem vajadzētu uzlikt nodokli, ja vien tie nav nepārprotami atbrīvoti no nodokļa. Attiecībā uz līdzdalību vismaz 10 % apmērā, ienākumi, ko veido dividendes vai ieņēmumi no tādu daļu atsavināšanas, kas pieder ārpus grupas esošam uzņēmumam, ir jāizslēdz, lai novērstu dubultu nodokļa uzlikšanu ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem. Tādā pašā veidā pastāvīgo pārstāvniecību peļņu arī vajadzētu atbrīvot no aplikšanas ar nodokli valstī, kurā atrodas galvenais birojs. Tiek arī uzskatīts, ka ārvalstīs gūtu ienākumu

⁷

Priekšlikums Padomes direktīvai par kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, COM (2011) final/2, 3.10. 2011.

atbrīvošana no nodokļa atbilst vajadzībai vienkāršot situāciju uzņēmumiem. Patiesi, piešķirot atvieglojumu saistībā ar nodokļu dubulto uzlikšanu, vairākums dalībvalstu pašlaik no nodokļa atbrīvo dividendes un ieņēmumus no daļu atsavināšanas, un tādējādi izvairās veikt aprēķinu par nodokļu maksātāja tiesībām saņemt nodokļa kredītu par ārvalstīs samaksāto nodokli, jo īpaši, ja šādās tiesībās jāņem vērā uzņēmuma ienākuma nodoklis, ko samaksājis uzņēmums, kas sadala dividendes.

- 8) Ar nodokli apliekamos ieņēmumus vajadzētu samazināt, atskaitot darījumdarbības izdevumus un dažus citus posteņus. Atskaitāmie darījumdarbības izdevumi parasti ietver visas izmaksas saistībā ar pārdošanu un izdevumus saistībā ar ienākumu radīšanu, uzturēšanu un nodrošināšanu. Lai atbalstītu inovācijas ekonomikā un modernizētu iekšējo tirgu, būtu jāparedz pētniecības un izstrādes izmaksu atskaitījumi, tostarp atskaitījumi lielā apmērā, un tos vajadzētu pilnībā ietvert izmaksās tajā gadā, kurā izmaksas radušās (izņemot nekustamo īpašumu). Mazus darbību uzsākušus uzņēmumus bez saistītiem uzņēmumiem, kuri ir inovatīvi (kategorija, kas jo īpaši aptver jaunuzņēmumus) arī vajadzētu atbalstīt, piešķirot lielāka plaša apmēra atskaitījuma tiesības pētniecības un izstrādes izdevumiem. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, ir jābūt sarakstam ar neatskaitāmiem izdevumiem.
- 9) Nesenās norises starptautiskajā nodokļu sistēmā ir aktualizējušas faktu, ka starptautiskas uzņēmumu grupas, cenšoties samazināt savas globālās nodokļu saistības, aizvien vairāk apiet nodokļus, kā rezultātā tiek samazināta nodokļu bāze un tiek veicināta peļņas novirzīšana, izmantojot pārmērīgus procentu maksājumus. Lai novērstu šādu praksi, ir nepieciešams ierobežot procentu (un citu finanšu) izmaksu atskaitīšanas tiesības. Šajā kontekstā procentu (un citu finanšu) izmaksu atskaitīšanu vajadzētu pieļaut tikai tiktāl, ciktāl ar tām var kompensēt ar nodokli apliekamos procentu (un citus finanšu) ienākumus. Uz procentu izmaksu pārpalikumu vajadzētu attiecināt atskaitīšanas ierobežojumus, ko nosaka, atsaucoties uz nodokļu maksātāja apliekamo peļņu pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas (EBITDA).
- 10) Fakts, ka procentu maksājumi par aizņēmumiem ir atskaitāmi no nodokļu maksātāja kopējās bāzes, savukārt sadalītā peļņa nav atskaitāma, rada absolūtas priekšrocības par labu finansēšanai ar parādu, nevis ar pašu kapitālu. Ņemot vērā riskus, ka šāda situācija var vairojot uzņēmumu parādsaistības, ir svarīgi paredzēt pasākumus, lai neitralizētu pašreizējo sistēmu, kas neveicina finansējumu ar pašu kapitālu. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir paredzēts nodokļu maksātājiem piešķirt atlaidi izaugsmei un investīcijām, un tādējādi nodokļu maksātāja kapitāla pieaugumam vajadzētu būt atskaitāmam no tā nodokļa bāzes, ja ir ievēroti konkrēti nosacījumi. Tādēļ ir svarīgi nodrošināt, lai sistēmu neietekmētu lavīnveida sekas, un šajā nolūkā ir jāizslēdz nodokļu maksātāja līdzdalības saistītajos uzņēmumos vērtība nodokļu vajadzībām. Visbeidzot, lai atlaides shēma būtu pietiekami stabila, vajadzētu paredzēt noteikumus par nodokļu apiešanas novēršanu.
- 11) Pamatlīdzekļiem, ar dažiem izņēmumiem, vajadzētu būt amortizējamiem nodokļu vajadzībām. Lai gan ilgtermiņa un vidēja termiņa materiālos un nemateriālos aktīvus vajadzētu amortizēt atsevišķi, pārējos aktīvus vajadzētu apvienot portfeli. Portfeļa amortizācija vienkāršo situāciju gan nodokļu iestādēm, gan nodokļu maksātājiem, jo tā novērš nepieciešamību izveidot un uzturēt sarakstu ar visiem atsevišķajiem pamatlīdzekļu veidiem un to lietderīgās lietošanas laiku.
- 12) Lai novērstu pasīvu ieņēmumu novirzīšanu (galvenokārt finanšu) prom no uzņēmumiem, kas apliekami ar lielu nodokli, jebkādos zaudējumus, kas var rasties

taksācijas gada beigās, lielākoties vajadzētu uzskatīt atbilstošiem tirdzniecības darbības rezultātiem. Pamatojoties uz šo pieņēmumu, nodokļu maksātājiem ir jāatļauj pārnest zaudējumus uz nākamajiem periodiem neierobežotā laikposmā bez atskaitāmās summas ierobežojumiem gadā. Zaudējumu pārvešana uz nākamajiem periodiem ir paredzēta, lai nodrošinātu, ka nodokļu maksātājs maksā nodokli par saviem reālajiem ienākumiem, tāpēc nav iemesla noteikt laika ierobežojumus zaudējumu pārvešanai uz nākamajiem periodiem. Noteikums attiecībā uz zaudējumu atpakaļpārvešanas iespēju nav jāievieš, jo dalībvalstīs tā ir samērā reta prakse, un tas var radīt pārmērīgu sarežģītību. Turklāt jāparedz noteikums par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, kas paredz novērst mēģinājumus apiet noteikumus par zaudējumu atskaitīšanas tiesībām, iegādājoties zaudējumus nesošus uzņēmumus.

- 13) Lai atvieglotu uzņēmumu naudas plūsmas stāvokli, piemēram, kompensējot zaudējumus, kas saistīti ar darbības iesākšanu vienā dalībvalstī, ja peļņu gūst citā dalībvalstī, un veicinātu pārrobežu darbības paplašināšanu Savienības teritorijā, nodokļu maksātājiem vajadzētu piešķirt tiesības uz laiku ņemt vērā zaudējumus, kas radušies to tiešajos meitasuzņēmumos un pastāvīgajās pārstāvniecībās, kas atrodas citās dalībvalstīs. Šajā nolūkā mātesuzņēmumam vai galvenajam birojam, kas atrodas dalībvalstī, vajadzētu būt iespējai atskaitīt no nodokļa bāzes attiecīgajā taksācijas gadā zaudējumus, kas radušies tajā pašā taksācijas gadā tiešajos meitasuzņēmumos un pastāvīgajās pārstāvniecībās, kas atrodas citās dalībvalstīs, proporcionāli līdzdalībai. Mātesuzņēmumam vajadzētu, ņemot vērā iepriekš atskaitīto zaudējumu summu, savai nodokļu bāzei atpakaļ pievienot jebkādu tiešā meitasuzņēmuma vai pastāvīgās pārstāvniecības gūto turpmāko peļņu. Tā kā ir ļoti svarīgi aizsargāt valsts nodokļu ieņēmumus, arī atskaitītos zaudējumus vajadzētu automātiski reintegrēt, ja tas nenotiek pēc konkrēta gadu skaita vai ja vairs neizpildās tiešā meitasuzņēmuma vai pastāvīgās pārstāvniecības kritēriji.
- 14) Lai nepieļautu lielāku nodokļu jurisdikciju nodokļa bāzes samazināšanu, novirzot peļņu uz zemāku nodokļu valstīm ar mākslīgi palielinātu transfertcenu palīdzību, darījumiem starp nodokļu maksātāju un saistīto(-ajiem) uzņēmumu(-iem) vajadzētu piemērot cenu noteikšanas korekcijas atbilstīgi tirgus cenas principam, kas ir vispārpiemērojams kritērijs.
- 15) Ir svarīgi nodrošināt atbilstīgus nodokļu apiešanas novēršanas pasākumus, lai pastiprinātu kopīgās bāzes noteikumu noturību pret agresīvu nodokļu plānošanas praksi. It īpaši sistēmā vajadzētu paredzēt vispārēju noteikumu par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu (GAAR), papildinot to ar pasākumiem, kas paredzēti, lai ierobežotu konkrētus nodokļu apiešanas veidus. Tā kā vispārējus noteikumus par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu (GAAR) nodokļu sistēmās izmanto, lai vērstos pret ļaunprātīgu nodokļu praksi, kas vēl nav aptverta konkrētiem gadījumiem paredzētos noteikumos, to izmantošanas nolūks ir novērst nepilnības, neskarot konkrētu nodokļu apiešanas novēršanas noteikumu piemērojamību. Savienībā GAAR vajadzētu piemērot vienīgi veidojumiem, kuri ir neīsti. Tādēļ ir svarīgi nodrošināt to, ka GAAR valstu iekšējās situācijās, pārrobežu situācijās Savienībā un pārrobežu situācijās, kur iesaistīti trešo valstu uzņēmumi, piemēro vienotā veidā, lai nebūtu atšķirību to piemērošanas tvērumā un rezultātos.
- 16) Attiecībā uz konkrētiem pasākumiem pret nodokļu apiešanu bieži jautājumus par nodokļu līmeni ir nepieciešams risināt otrpus robežas, lai noteiktu, vai ārvalstī radušies nodokļu maksātāja ienākumi ir apliekami ar nodokli. Tas radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā uz piemērojamo nodokļu līmeni un konkurenci iekšējā tirgū, kā arī pasargātu tirgu no nodokļu bāzes samazināšanas, attiecībā uz trešajām

valstīm. Tādēļ šajā kontekstā ir nepieciešams paredzēt pārejas klauzulu, kura vērsas pret tādiem konkrētiem trešā valstī gūta ienākuma veidiem, kā piemēram, peļņas sadale, ienākums no daļu atsavināšanas, lai nodrošinātu, ka šim ienākums ir apliekams ar nodokli Savienībā, ja tam trešajā valstī uzliktais nodoklis ir zemāks par noteikto līmeni. Noteikumu par kontrolētiem ārvalstu uzņēmumiem (*CFC*) ir arī neaizstājams uzņēmumu ienākuma nodokļu sistēmas elements, un to rezultātā kontrolēta meitasuzņēmuma ienākumu, kuram uzlikts zems nodoklis, attiecina uz tā mātesuzņēmumu, lai izvairītos no peļņas novirzīšanas. Šajā ziņā ir nepieciešams, lai *CFC* noteikumi attiektos arī uz tādu pastāvīgu pārstāvniecību peļņu, ko nodokļu maksātāja dalībvalstī neapliek ar nodokli vai atbrīvo no nodokļa.

- 17) Ņemot vērā to, ka parasti hibrīdneatbilstību sekas ir dubulta atskaitīšana (proti, atskaitīšana abās valstīs) vai ienākuma atskaitīšana vienā dalībvalstī un tā neiekļaušana nodokļa bāzē otrā dalībvalstī, šādas situācijas nepārprotami ietekmē iekšējo tirgu, kropļojot tā mehānismus un radot nepilnības, kuru rezultātā plaukst nodokļu apiešanas prakse. Ņemot vērā to, ka neatbilstības rodas tādēļ, ka dažādās valstīs noteikta veida vienībām vai finanšu maksājumiem ir atšķirīgs juridiskais raksturojums, parasti tās nerodas tādu uzņēmumu starpā, kuri savas nodokļu bāzes aprēķināšanai piemēro kopīgos noteikumus par nodokļa bāzi. Tomēr neatbilstības varētu saglabāties mijiedarbībā starp kopējas nodokļa bāzes sistēmu un valsts vai trešo valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmām. Lai neitralizētu hibrīdneatbilstības pasākumu ietekmi, ir nepieciešams paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem vienai no divām jurisdikcijām būs jāliedz maksājuma atskaitīšana vai jānodrošina, ka attiecīgie ienākumi tiek iekļauti kopējā nodokļa bāzē.
- 18) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju⁸. Jebkurai personas datu apstrādei, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, jāatbilst arī piemērojamajiem valsts noteikumiem par datu aizsardzību, ar kuriem īsteno Direktīvu Nr. 95/46/EK⁹, kuru aizstās Regula Nr. (ES) 2016/679¹⁰ un Regula Nr. (EK) 45/2001¹¹.
- 19) Lai papildinātu vai grozītu dažus nebūtiskus šīs direktīvas elementus, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus attiecībā uz i) izmaiņām dalībvalstu tiesību aktos attiecībā uz uzņēmumu formām un uzņēmumu nodokļiem un attiecīgi grozīt I un II pielikumu; ii) paredzot papildu definīcijas; iii) pieņemot sīki izstrādātus noteikumus par aizsardzību pret nodokļu apiešanu vairākās konkrētās jomās, kas attiecas uz atlaides piešķiršanu izaugsmei un ieguldījumiem; iv) sīkāk definējot juridisko un ekonomisko īpašumtiesību jēdzienus saistībā ar nomātiem aktīviem; v) aprēķinot nomas maksas kapitāla un procentu elementu un nomātu aktīvu amortizācijas bāzi; un vi) precīzāk definējot tās pamatlīdzekļu kategorijas, uz kurām

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (EK) Nr. 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un par šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1.-22. lpp.).

attiecina amortizāciju. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, vajadzētu nodrošināt vienlaicīgu, savlaicīgu un atbilstīgu attiecīgo dokumentu nosūtīšanu Eiropas Parlamentam un Padomei.

- 20) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, vajadzētu Komisijai piešķirt īstenošanas pilnvaras, lai tā katru gadu pieņemtu sarakstu, kurā minētas trešo valstu uzņēmumu formas, kas ir līdzīgas I pielikumā minētajām uzņēmumu formām. Šīs pilnvaras vajadzētu īstenot atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 182/2011¹².
- 21) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, uzlabot iekšējā tirgus darbību, cīnoties pret nodokļu apiešanu starptautiskā mērogā, un vienkāršot uzņēmumiem iespējas paplašināt savu darbību ārpus Savienības robežām, nevar pietiekami labi sasniegt, atsevišķām dalībvalstīm darbojoties vienpusēji un atšķirīgi, jo šo mērķu sasniegšanai ir nepieciešama koordinēta rīcība, bet gan, ņemot vērā to, ka direktīva attiecas uz iekšējā tirgus neefektivitāti, kura rodas atšķirīgu valstu nodokļu noteikumu mijiedarbības rezultātā, kas ietekmē iekšējo tirgu un ierobežo pārrobežu darbību, šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus atbilstoši subsidiaritātes principam, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī direktīva nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs minēto mērķu sasniegšanai, jo īpaši ņemot vērā, ka tās obligātā darbības joma attiecas tikai uz grupām, kas pārsniedz noteiktu lielumu.
- 22) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem¹³ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs šādu dokumentu nosūtīšanu uzskata par pamatotu,
- 23) Komisijas pienākums būtu izskatīt direktīvas piemērošanu pēc pieciem gadiem no tās stāšanās spēkā un ziņot par tās darbību Padomei. Dalībvalstu pienākums būtu darīt Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo direktīvu izveido kopējas nodokļa bāzes sistēmu nodokļa uzlikšanai konkrētiem uzņēmumiem un izklāsta noteikumus par šīs bāzes aprēķināšanu.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.02.2011., 13. lpp.).

¹³ Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgā politiskā deklarācija par skaidrojošiem dokumentiem (OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.).

2. Uzņēmumam, kurš piemēro šīs direktīvas noteikumus, nepiemēro valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktus par visiem šajā direktīvā reglamentētajiem jautājumiem, ja nav norādīts citādi.

2. pants *Darbības joma*

1. Šīs direktīvas noteikumus piemēro uzņēmumam, kas ir izveidots saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, un tā pastāvīgajām pārstāvniecībām citās dalībvalstīs, ja uzņēmums atbilst visiem šiem nosacījumiem:
 - (a) tā forma ir viena no I pielikumā minētajām formām;
 - (b) tas ir apliekams ar kādu no uzņēmumu ienākuma nodokļiem, kas minēti II pielikumā, vai līdzīgu nodokli, kas ieviests vēlāk;
 - (c) ietilpst tādā konsolidētā grupā finanšu grāmatvedības vajadzībām, kuras kopējie konsolidētās grupas ieņēmumi pārsniedz EUR 750 000 000 finanšu gadā pirms attiecīgā finanšu gada;
 - (d) atbilst mātesuzņēmuma vai atbilstoša meitasuzņēmuma kritērijiem, kā minēts 3. pantā, un/vai tam ir viena vai vairākas pastāvīgas pārstāvniecības citās dalībvalstīs, kā minēts 5. pantā.
2. Šo direktīvu piemēro arī uzņēmumam, kas ir izveidots saskaņā ar trešās valsts tiesību aktiem, attiecībā uz tā pastāvīgajām pārstāvniecībām, kas atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs, ja uzņēmums atbilst 1. punkta b) līdz d) apakšpunktos minētajiem nosacījumiem.

Attiecībā uz to, vai uzņēmums atbilst 1. punkta a) apakšpunkta nosacījumam, pietiek ar to, ka uzņēmuma forma trešā valstī ir līdzīga vienai no I pielikumā minētajām uzņēmumu formām. Komisija 1. punkta a) apakšpunkta vajadzībām katru gadu pieņem sarakstu, kurā minētas trešo valstu uzņēmumu formas, kas ir līdzīgas I pielikumā minētajām uzņēmumu formām. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 68. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Fakts, ka trešās valsts uzņēmuma forma nav iekļauta šajā sarakstā, neliedz piemērot šādam uzņēmumam šīs direktīvas noteikumus.
3. Uzņēmums, kas atbilst 1. punkta a) un b) apakšpunkta nosacījumiem, bet neatbilst minētā punkta c) vai d) apakšpunkta nosacījumiem, var izvēlēties sev un savām pastāvīgajām pārstāvniecībām, kas atrodas citās dalībvalstīs, piemērot šīs direktīvas noteikumus piecus taksācijas gadus. Šo termiņu automātiski pagarina par secīgiem pieciem taksācijas gadiem, ja vien saskaņā ar 65. panta 3. punktu netiek iesniegts paziņojums par pastāvēšanas izbeigšanu. Katru reizi, kad notiek pagarināšana, piemērojami 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi.
4. Šīs direktīvas noteikumus nepiemēro kuģošanas sabiedrībai, kurai piemērojams īpašs nodokļu režīms. Kuģošanas sabiedrību, kurai piemērojams īpašs nodokļu režīms, ņem vērā, nosakot uzņēmumus, kas ir vienas un tās pašas grupas dalībnieki, kā minēts 3. pantā.
5. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 66. pantu, lai grozītu I un II pielikumu, ņemot vērā dalībvalstu tiesību aktos veiktās izmaiņas attiecībā uz uzņēmumu formām un uzņēmumu nodokļiem.

3. pants

Mātesuzņēmums un atbilstošie meitasuzņēmumi

1. Atbilstošais meitasuzņēmums ir ikviens tiešais un zemāka līmeņa meitasuzņēmums, kurā mātesuzņēmumam ir šādas tiesības:
 - (a) īstenot vairāk nekā 50 % no balsstiesībām un
 - (b) īpašumtiesības uz vairāk nekā 75 % no meitasuzņēmuma kapitāla vai tam pieder vairāk nekā 75 % no tiesībām uz peļņu.
2. Šā panta 1. punktā minēto sliekšņu aprēķināšanas vajadzībām saistībā ar zemāka līmeņa meitasuzņēmumiem piemēro šādus noteikumus:
 - (a) tiklīdz ir sasniegts balsstiesību sliekšnis attiecībā uz meitasuzņēmumu, tiek uzskatīts, ka mātesuzņēmumam ir 100 % šādu tiesību;
 - (b) tiesības uz peļņu un kapitāla īpašumtiesības aprēķina, reizinot procentus, kas pieder tieši un netieši meitasuzņēmumos katrā līmenī. Šajā aprēķinā ņem vērā arī īpašumtiesības, kas veido 75 % vai mazāk un kas tieši vai netieši pieder mātesuzņēmumam, tostarp tiesības uzņēmumos, kas ir trešo valstu rezidenti.

4. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “nodokļu maksātājs” ir uzņēmums, kas atbilst 2. panta 1. vai 2. punkta prasībām, vai kas ir izvēlēties piemērot šīs direktīvas noteikumus saskaņā ar 2. panta 3. punktu;
- (2) “uzņēmums, kas nav nodokļu maksātājs” ir uzņēmums, kas neatbilst 2. panta 1. vai 2. punkta prasībām, un kas nav izvēlēties piemērot šīs direktīvas noteikumus saskaņā ar 2. panta 3. punktu;
- (3) “nodokļu maksātājs rezidents” ir nodokļu maksātājs, kas ir dalībvalsts rezidents nodokļu vajadzībām;
- (4) “nodokļu maksātājs nerezidents” ir nodokļu maksātājs, kas nav dalībvalsts rezidents nodokļu vajadzībām;
- (5) “ieņēmumi” ir tirdzniecības un jebkādu citu darījumu ieņēmumi, no kuriem atskaitīts pievienotās vērtības nodoklis un citi nodokļi un maksājumi, kas iekasēti valdības iestāžu uzdevumā, neatkarīgi no tā, vai tie ir monetāra vai nemonetāra rakstura, tostarp ieņēmumi no aktīvu un tiesību atsavināšanas, procenti, dividendes un cita sadalītā peļņa, ieņēmumi no likvidācijas, autoratlīdzības, subsīdijas un dotācijas, saņemtie dāvinājumi, kompensācijas un brīvprātīgi maksājumi. Ieņēmumi ietver arī nemonetārus dāvinājumus, ko veicis nodokļu maksātājs. Ieņēmumi neietver pašu kapitālu, ko piesaistījis nodokļu maksātājs, vai tam atmaksātu parādu;
- (6) “izdevumi” ir tāds uzņēmuma neto pašu kapitāla samazinājums grāmatvedības pārskata periodā izejošās naudas plūsmas vai aktīvu vērtības samazinājuma veidā vai saistību vērtības atzīšanas vai palielinājuma veidā, kas neattiecas uz monetāro vai nemonetāro sadali akcionāriem vai kapitāla īpašniekiem, kuri darbojas saskaņā ar īpašnieku tiesībām;
- (7) “taksācijas gads” ir kalendārais gads vai jebkurš cits atbilstīgs periods nodokļu vajadzībām;

- (8) “peļņa” ir ieņēmumu pārsniegums pār atskaitāmajiem izdevumiem un citiem atskaitāmajiem posteņiem taksācijas gadā;
- (9) “zaudējumi” ir atskaitāmo izdevumu un citu atskaitāmo posteņu pārsniegums pār ieņēmumiem taksācijas gadā;
- (10) “konsolidēta grupa finanšu grāmatvedības nolūkā” ir visas vienības, kas pilnībā iekļautas konsolidētajos finanšu pārskatos, kuri sagatavoti saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem vai valsts finanšu pārskatu standartu sistēmu;
- (11) “pētniecība un izstrāde” ir eksperimentālais vai teorētiskais darbs, ko galvenokārt veic, lai iegūtu jaunas zināšanas par pamata lietām un parādībām un novērojamiem faktiem, neparedzot nekādu praktisko pielietojumu vai izmantošanu (pamatpētījums); sākotnējā izmeklēšana, kas veikta, lai iegūtu jaunas zināšanas, bet ir arī pirmām kārtām paredzēta konkrētam praktiskam mērķim (lietišķā pētniecība); sistemātisks darbs, pamatojoties uz zināšanām, kuras iegūtas no pētījumiem un praktiskas pieredzes, un rada papildu zināšanas, kas paredzēts jaunu produktu vai procesu izstrādei vai esošo produktu vai procesu uzlabošanai (eksperimentālā izstrāde);
- (12) “aizņēmumu izmaksas” ir procentu izdevumi par jebkāda veida parādu, citi izdevumi, kas ir ekonomiski līdzvērtīgi procentiem un izmaksām, kas radušās saistībā ar līdzekļu iegūšanu, kā definēts valsts tiesību aktos, tostarp, maksājumi atbilstoši aizdevumiem saistībā ar līdzdalību peļņā, aprēķinātie procenti par konvertējamām obligācijām un nulles kupona obligācijas, maksājumi saskaņā ar alternatīviem finansēšanas mehānismiem, finanšu nomas maksājumu finanšu izmaksu elements, kapitalizēti procenti, kas iekļauti attiecīgā aktīva bilances vērtībā, kapitalizētu procentu amortizācija, summas, kuras aprēķina, izmantojot finansējuma atdevi saskaņā ar transfertcenu noteikšanas noteikumiem, nosacīto procentu summas saskaņā ar atvasinātiem instrumentiem vai riska ierobežošanas mehānismiem saistībā ar vienības aizņēmumiem, definētais ienesīgums no neto pašu kapitāla pieauguma, kā minēts šīs direktīvas 11. pantā, noteikti ieguvumi un zaudējumi no ārvalstu valūtas maiņas saistībā ar aizņēmumiem un instrumentiem, kas saistīti ar finansējuma piesaisti, finansēšanas mehānismu garantijas maksas, administrēšanas maksas un līdzīgas izmaksas saistībā ar naudas līdzekļu aizņēmumiem;
- (13) “pārmērīgas aizņēmumu izmaksas” ir summa, par kuru nodokļu maksātāja atskaitāmās aizņēmumu izmaksas pārsniedz apliekamus ienākumus no procentiem un citus apliekamus ienākumus, kurus nodokļu maksātājs saņem un kuri ir ekonomiski līdzvērtīgi ienākumiem no procentiem;
- (14) “aktīvu pārvešana” ir darbība, kuras rezultātā dalībvalsts zaudē tiesības uzlikt nodokli pārvestajiem aktīviem, aktīviem vienlaikus paliekot tā paša nodokļu maksātāja juridiskā vai ekonomiskā īpašumā;
- (15) “nodokļu rezidences pārcelšana” ir darbība, kuras rezultātā nodokļu maksātājs zaudē vienas dalībvalsts rezidenci nodokļu vajadzībām un iegūst citas dalībvalsts vai trešās valsts nodokļu rezidenci;
- (16) “pastāvīgās pārstāvniecības darījumdarbības pārcelšana” ir darbība, kuras rezultātā nodokļu maksātājs zaudē ar nodokli apliekamu klātbūtni dalībvalstī un iegūst ar nodokli apliekamu klātbūtni citā dalībvalstī vai trešā valstī, nekļūstot par minētās dalībvalsts vai trešās valsts rezidentu nodokļu vajadzībām;
- (17) “vērtība nodokļu vajadzībām” ir pamatlīdzekļa vai aktīvu portfeļa amortizācijas bāze, no kuras atņemta atskaitītā kopējā amortizācija;

- (18) “tirgus vērtība” ir summa, pret kuru varētu apmainīt aktīvu vai nokārtot saistības starp ieinteresētām nesaistītajām pusēm tiešā darījumā.
- (19) “pamatlīdzekļi” ir materiālie aktīvi, kurus nodokļu maksātājs iegādājies par vērtību vai radījis, un nemateriālie aktīvi, kuri iegādāti par vērtību, ko var neatkarīgi novērtēt un ko izmanto darījumdarbībā, lai radītu, uzturētu vai nodrošinātu ienākumus vairāk nekā 12 mēnešus, izņemot, ja to iegādes vai izveides izmaksas ir mazākas par EUR 1000. Pamatlīdzekļi ietver arī finanšu aktīvus, izņemot tos finanšu aktīvus, kas turēti tirdzniecības nolūkā saskaņā ar 21. pantu;
- (20) “finanšu aktīvi” ir daļas saistītos uzņēmumos, aizdevumi saistītiem uzņēmumiem, kā minēts šīs direktīvas 56. pantā, līdzdalības daļas, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2013/34/ES 2. panta 2. punktā¹⁴, aizdevumi sabiedrībām, ar kurām nodokļu maksātāju saista līdzdalības daļas, ieguldījumi, kas turēti kā pamatlīdzekļi, citi aizdevumi un pašu kapitāldaļas tādā apmērā, kādā valsts tiesību akti ļauj tos uzrādīt bilanci;
- (21) “iegādes vai būvniecības izmaksas” ir samaksātā vai maksājamā naudas vai tās ekvivalentu summa, vai citu aktīvu vērtība, ko sniedz apmaiņā pret materiālo pamatlīdzekli, vai izmanto, lai iegādātos materiālo pamatlīdzekli tā iegādes vai būvniecības brīdī.
- (22) “ilgtermiņa materiālie pamatlīdzekļi” ir materiālie pamatlīdzekļi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir 15 gadi vai vairāk. Būves, gaisa kuģi un kuģi uzskatāmi par ilgtermiņa materiālajiem pamatlīdzekļiem;
- (23) “vidēja termiņa materiālie pamatlīdzekļi” ir materiālie pamatlīdzekļi, kas neatbilst ilgtermiņa materiālo pamatlīdzekļu kritērijiem saskaņā ar 22. punktu, un kuru lietderīgās lietošanas laiks ir astoņi gadi vai vairāk;
- (24) “lietoti aktīvi” ir pamatlīdzekļi, kuru lietderīgās lietošanas laiks to iegādes brīdī bija daļēji izsmelts un kuri ir piemēroti turpmākai izmantošanai to pašreizējā stāvoklī vai pēc remonta;
- (25) “lietderīgās izmantošanas laiks” ir laiks, kurā aktīvs ir uzskatāms par pieejamu izmantošanai, vai ražošanas vai līdzīgu vienību skaits, ko nodokļu maksātājs paredz iegūt no aktīva;
- (26) “uzlabošanas izmaksas” ir jebkādi papildu izdevumi par pamatlīdzekli, kas būtiski palielina šā aktīva spēju vai būtiski uzlabo tā darbību, vai pārsniedz 10 procentus no aktīva sākotnējās amortizācijas bāzes;
- (27) “krājumi un nepabeigtie ražojumi” ir aktīvi pārdošanai vai aktīvi ražošanas procesā pārdošanas vajadzībām vai materiāli vai krājumi, kas patērējami ražošanas procesā vai pakalpojumu sniegšanā;
- (28) “ekonomiskais īpašnieks” ir persona, kas būtībā saņem visus labumus un uzņemas visus riskus kas saistīti ar pamatlīdzekli, neatkarīgi no tā, vai šī persona ir juridiskais īpašnieks. Nodokļu maksātājs, kam ir tiesības valdīt, izmantot un atsavināt pamatlīdzekli un kas uzņemas tā zuduma vai iznīcināšanas risku, jebkurā gadījumā tiek uzskatīts par ekonomisko īpašnieku;

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva Nr. 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.06.2013., 19. lpp.).

- (29) “finanšu sabiedrība” ir jebkura no šādām vienībām:
- (a) kredītiestāde vai ieguldījumu brokeru sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2004/39/EK 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā¹⁵, alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieks (AIFP), kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2011/61/ES 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā¹⁶, vai pārvaldības sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2009/65/EK 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā¹⁷;
 - (b) apdrošināšanas sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 1. punktā¹⁸;
 - (c) pārāpdrošināšanas sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 4. punktā;
 - (d) papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcija, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2003/41/EK 6. panta a) punktā¹⁹, ja vien dalībvalsts nav izvēlējusies pilnībā vai daļēji nepiemērot minēto direktīvu šādai institūcijai saskaņā ar minētās direktīvas 5. pantu, vai papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcijas pārvaldnieks, kā minēts Direktīvas Nr. 2003/41/EK 19. panta 1. punktā;
 - (e) pensiju iestāde, kas pārvalda pensiju shēmas, kuras uzskatāmas par sociālā nodrošinājuma shēmām, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004²⁰ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009²¹, kā arī jebkura juridiska vienība, kas izveidota šādu pensiju shēmu ieguldījumiem;
 - (f) alternatīvo ieguldījumu fonds (AIF), kā definēts Direktīvas Nr. 2011/61/ES 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā, kuru pārvalda AIF pārvaldnieks, kā definēts Direktīvas Nr. 2011/61/ES 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, vai AIF, kuru uzrauga saskaņā ar piemērojamām valsts tiesībām;
 - (g) PVKIU, kā definēts Direktīvas 2009/65/EK 1. panta 2. punktā;

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/61/ES (2011. gada 8. jūnijs) par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/65/EK (2009. gada 13. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/41/EK (2003. gada 3. jūnijs) par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (OV L 235, 23.9.2003., 10. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 200, 7.6.2004., 1. lpp.).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.).

- (h) centrālie vērtspapīru depozitāriji (CCP), kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012²² 2. panta 1. punkta 1) apakšpunktā;
 - (i) centrālie vērtspapīru depozitāriji, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 909/2014²³ 2. panta 1. punkta 1) apakšpunktā;
- (30) “vienība” ir jebkurš juridisks veidojums darījumdarbības turpināšanai, izmantojot uzņēmumu vai struktūru, kas ir caurskatāmi nodokļu vajadzībām;
- (31) “hibrīdneatbilstība” ir situācija starp nodokļu maksātāju un saistītu uzņēmumu vai strukturēts pasākums starp pusēm dažādās nodokļu jurisdikcijās, kura rezultāts finanšu instrumenta vai vienības juridiskā raksturojuma atšķirību dēļ vai tādēļ, ka komerciālo klātbūtni uzskata vai neuzskata par pastāvīgo pārstāvniecību, ir jebkurš no turpmāk minētajiem:
- (a) viena un tā paša maksājuma, izdevumu vai zaudējumu atskaitīšana no nodokļu bāzes gan jurisdikcijā, kur ir maksājuma izcelsmes vieta vai ir radušies izdevumi vai zaudējumi, gan otrā jurisdikcijā („dubulta atskaitīšana”);
 - (b) maksājuma atskaitījums no nodokļu bāzes tā izcelsmes jurisdikcijā bez šā paša maksājuma attiecīgas ieskaitīšanas nodokļu vajadzībām otrā jurisdikcijā („atskaitījums bez iekļaušanas”);
 - (c) ja pastāv atšķirības attiecībā uz to, vai komerciālu klātbūtni uzskata par pastāvīgo pārstāvniecību, tāda ienākuma neaplikšana ar nodokļiem, kura izcelsme ir vienā jurisdikcijā, bez šā paša ienākuma attiecīgas iekļaušanas nodokļu vajadzībām otrā jurisdikcijā (“nodokļu neuzlikšana bez iekļaušanas”).
- Hibrīdneatbilstība rodas tikai tiktāl, ciktāl viens un tas pats atskaitītais maksājums un radušies izdevumi vai zaudējumi divās jurisdikcijās pārsniedz ienākuma summu, kas ir iekļauta abās jurisdikcijās un kuru var attiecināt uz vienu un to pašu izcelsmes vietu.
- Hibrīdneatbilstība ietver arī finanšu instrumenta pārvešanu saskaņā ar strukturētu pasākumu, kurā iesaistīts nodokļu maksātājs, ja ar pārvesto finanšu instrumentu saistīto peļņu nodokļu vajadzībām uzskata par tādu, ko vienlaicīgi gūst vairāk nekā viena pasākumu puse, kuru rezidence nodokļu vajadzībām ir dažādās jurisdikcijās, un tas rada vienu no šādiem rezultātiem:
- (a) ar saistīto peļņu saistīta maksājuma atskaitīšana bez šā maksājuma attiecīgas iekļaušanas nodokļu vajadzībām, ja vien saistītais ienākums nav iekļauts kādas iesaistītās puses apliekamajā ienākumā;
 - (b) atlaide par nodokli, kas ieturēts ienākumu izcelsmes vietā, par maksājumu, kurš izriet no pārvestā finanšu instrumenta, vairāk nekā vienai no iesaistītajām pusēm;
- (32) “strukturēts pasākums” ir pasākums, kas ietver hibrīdneatbilstību, ja neatbilstības cena ir iekļauta pasākuma noteikumos, vai pasākums, kas ir izstrādāts, lai radītu hibrīdneatbilstības rezultātu, ja vien nav sagaidāms, ka nodokļu maksātājs vai saistīts

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 909/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.).

uzņēmums pamatoti būtu varējis apzināties hibrīdneatbilstību un nav izmantojis nodokļu priekšrocību, kas izriet no hibrīdneatbilstības;

- (33) “valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību akti” ir dalībvalsts tiesību akti, kas reglamentē vienu no II pielikumā uzskaitītajiem nodokļiem.

Lai noteiktu definīcijas citiem jēdzieniem, Komisija saskaņā ar 66. pantu var pieņemt deleģētos aktus.

5. pants

Nodokļu maksātāja, kurš ir Savienības rezidents nodokļu vajadzībām, pastāvīgā pārstāvniecība dalībvalstī

1. Uzskatāms, ka nodokļu maksātājam ir pastāvīga pārstāvniecība dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā nodokļu maksātājs ir rezidents nodokļu vajadzībām, ja tam šajā citā dalībvalstī ir konkrēta vieta, kuru tas pilnībā vai daļēji izmanto savai darījumdarbībai, un tai skaitā jo īpaši:
 - (a) vadības atrašanās vieta;
 - (b) filiāle;
 - (c) birojs;
 - (d) rūpnīca;
 - (e) ražotne;
 - (f) raktuves, naftas vai gāzes urbums, karjers vai cita dabas resursu ieguves vieta.
2. Būvlaukums vai būvniecības vai montāžas projekts ir pastāvīga pārstāvniecība tikai tad, ja to izmanto vairāk nekā divpadsmit mēnešus.
3. Termins pastāvīga pārstāvniecība neietver šādas darbības, ar nosacījumu, ka šādas darbības vai konkrētās darījumdarbības vietas kopējā darbība f) apakšpunkta gadījumā pēc būtības ir sagatavošanās darbība vai palīgdarbība:
 - (a) objekta izmantošana tikai nodokļu maksātājam piederošu lietu vai preču glabāšanas, izstādīšanas vai piegādes nolūkā;
 - (b) nodokļu maksātājam piederošu lietu vai preču krājumu uzturēšana tikai glabāšanas, izstādīšanas vai piegādes nolūkā;
 - (c) nodokļu maksātājam piederošu lietu vai preču krājumu uzturēšana tikai to apstrādes nolūkā, ja apstrādi veic cita persona;
 - (d) Konkrētas darījumdarbības vietas uzturēšana tikai ar nolūku nodokļu maksātāja uzdevumā pirkt lietas vai preces vai vākt informāciju;
 - (e) konkrētas darījumdarbības vietas uzturēšana ar vienīgo mērķi veikt jebkuru citu nodokļu maksātāja darbību;
 - (f) konkrētas darījumdarbības vietas uzturēšana tikai jebkādam darbību, kas minētas a) līdz e) apakšpunktā, apvienojumam;
4. Neskarot 5. punktu, ja persona dalībvalstī rīkojas nodokļu maksātāja uzdevumā un arī parasti slēdz tādus līgumus vai parasti tai ir vadoša loma tādu līgumu slēgšanā, kas ir sistemātiski un kuros nodokļu maksātājs neveic būtiskas izmaiņas, uzskata, ka nodokļu maksātājam ir pastāvīga pārstāvniecība šajā dalībvalstī attiecībā uz darbībām, ko šī persona veic nodokļu maksātāja uzdevumā.

Līgumus saskaņā ar pirmā apakšpunkta noteikumiem slēdz:

- (a) nodokļu maksātāja vārdā vai
- (b) nodokļu maksātāja īpašumtiesību nodošanai vai tiesību piešķiršanai izmantot nodokļu maksātājam piederošu īpašumu vai tādu īpašumu, kuru nodokļu maksātājam ir tiesības izmantot, vai
- (c) lai sniegtu nodokļu maksātāja pakalpojumus.

Pirmā un otrā apakšpunkta noteikumus nepiemēro, ja šīs personas veiktās darbības ir sagatavošanās vai palīgdarbības, kā minēts 3. punktā, kas, ja tiek īstenotas ar konkrētas darījumdarbības vietas starpniecību, nepadara šo konkrēto darījumdarbības vietu par pastāvīgu pārstāvniecību saskaņā ar minētā punkta noteikumiem.

5.

- (a) Šā panta 4. punktu nepiemēro, ja persona, kas dalībvalstī darbojas nodokļu maksātāja vārdā, veic šajā dalībvalstī darījumdarbību kā neatkarīgs aģents un darbojas nodokļu maksātāja parastās darījumdarbības ietvaros. Tomēr, ja persona darbojas tikai vai gandrīz tikai viena vai vairāku nodokļu maksātāju vārdā, ar kuriem tā ir „cieši saistīta”, šī persona nav uzskatāma par neatkarīgu aģentu šā punkta izpratnē attiecībā uz šiem nodokļu maksātājiem.
- (b) Šā panta nolūkiem persona ir „cieši saistīta” ar nodokļu maksātājiem, ja tai tieši vai netieši pieder tiesības izmantot vairāk nekā 50 % balsstiesību citā uzņēmumā vai īpašumtiesības, kas ir vairāk nekā 50 % no cita uzņēmuma kapitāla, vai vairāk nekā 50 % no tiesībām uz peļņu.

6. Fakts, ka nodokļu maksātājs, kas ir dalībvalsts rezidents nodokļu vajadzībām, kontrolē nodokļu maksātāju, vai to kontrolē nodokļu maksātājs, kas ir citas dalībvalsts nodokļu rezidents vai kas veic darījumdarbību šādā citā dalībvalstī (ar pastāvīgas iestādes starpniecību vai citādi), pats par sevi nerada situāciju, ka kāds no šiem nodokļu maksātājiem ir otra nodokļu maksātāja pastāvīgā pārstāvniecība.

II NODAĻA

NODOKĻA BĀZES APRĒĶINĀŠANA

6. pants

Vispārēji principi

- 1. Aprēķinot nodokļa bāzi, peļņu un zaudējumus atzīst tikai tad, kad tie realizēti.
- 2. Darījumus un ar nodokli apliekamos pasākumus vērtē individuāli.
- 3. Nodokļa bāzes aprēķināšanu veic konsekventi, ja vien ārkārtas apstākļi neattaisno izmaiņas.
- 4. Nodokļa bāzi aprēķina katram taksācijas gadam, ja vien nav paredzēts citādi. Taksācijas gads ir jebkurš divpadsmit mēnešu periods, ja vien nav paredzēts citādi.

7. pants
Nodokļa bāzes elementi

Nodokļa bāzi aprēķina kā ieņēmumus, no kuriem atskaitīti ar nodokli neapliekamie ieņēmumi, atskaitāmie izdevumi un citi atskaitāmi posteņi.

8. pants
Ar nodokli neapliekamie ieņēmumi

Nodokļa bāzē netiek iekļauti šādi ieņēmumi:

- (a) subsīdijas, kas ir tieši saistītas ar pamatlīdzekļu iegādi, izveidi vai uzlabošanu, uz kuriem attiecas nolietojums saskaņā ar 31. līdz 41. pantu;
- (b) ieņēmumus no 37. panta 2. punktā minētā aktīvu portfeļa atsavināšanas, tostarp nemonetāru dāvinājumu tirgus vērtību;
- (c) ieņēmumus no daļu atsavināšanas, ja nodokļu maksātājam ir vismaz 10 % no uzņēmuma kapitāla vai 10 % balsstiesību uzņēmumā 12 mēnešu laikā pirms atsavināšanas, izņemot ieņēmumus, kas izriet no tirdzniecībai turēto daļu atsavināšanas, kā minēts 21. panta 3. punktā, un dzīvības apdrošināšanas sabiedrībā turēto daļu atsavināšanas saskaņā ar 28. panta b) apakšpunktu;
- (d) saņemtā sadalītā peļņa, ja nodokļu maksātājam ir vismaz 10 % no uzņēmuma kapitāla vai 10 % balsstiesību izmaksājošā uzņēmumā 12 secīgus mēnešus, izņemot sadalīto peļņu, kas izriet no tirdzniecībai turētajām daļām, kā minēts 21. panta 4. punktā, un sadalīto peļņu no dzīvības apdrošināšanas sabiedrības saskaņā ar 28. panta c) apakšpunktu;
- (e) ienākumi no pastāvīgas pārstāvniecības, ko nodokļu maksātājs saņem dalībvalstī, kurā nodokļu maksātājs ir rezidents nodokļu vajadzībām.

9. pants
Atskaitāmie izdevumi

- 1. Izdevumi ir atskaitāmi tikai tad, ja tie radušies nodokļu maksātāja tiešās darbījumdarbības interesēs.
- 2. 1. punktā minētie izdevumi ietver visas realizācijas izmaksas un visus izdevumus, no kuriem atņemts atskaitāmais pievienotās vērtības nodoklis, kas nodokļu maksātājam radies, lai gūtu vai nodrošinātu ienākumus, tostarp pētniecības un izstrādes izmaksas un izmaksas, kas radušās, palielinot pašu kapitālu vai parādu darbījumdarbības vajadzībām.
- 3. Papildus summām, kas saskaņā ar 2. punktu atskaitāmas kā pētniecības un izstrādes izmaksas, nodokļa maksātājs var arī atskaitīt par taksācijas gadu papildu 50 % no šādām izmaksām, izņemot ar kustamiem materiāliem pamatlīdzekļiem saistītas izmaksas, kas ir radušās attiecīgajā gadā. Ja pētniecības un izstrādes izmaksas pārsniedz EUR 20 000 000, nodokļu maksātājs var atskaitīt 25 % no pārsniedošās summas.

Atkāpjoties no pirmās daļas, nodokļu maksātājs var atskaitīt papildu 100 % no pētniecības un izstrādes izmaksām līdz EUR 20 000 000 apmērā, ja šis nodokļu maksātājs atbilst visiem šiem nosacījumiem:

- a) uzņēmums nav iekļauts biržas sarakstā, tā darbinieku skaits ir mazāks par 50, un gada apgrozījuma un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz EUR 10 000 000;
 - b) tas ir reģistrēts ne ilgāk kā piecus gadus. Ja nodokļu maksātājam nav pienākuma reģistrēties, tas var izvēlēties piemērot piecu gadu laika periodu no brīža, kurā uzņēmums vai nu sāk savu saimniecisko darbību, vai uz to sāk attiecināt nodokļu saistības;
 - c) nav dibināts apvienošanas rezultātā;
 - d) tam nav saistīto uzņēmumu.
4. Dalībvalstis var paredzēt nodokļa atskaitījumu ziedojumiem un dāvinājumiem, kas veikti labdarības iestādēm.

10. pants *Citi atskaitāmi posteņi*

Atskaitījumu veic attiecībā uz pamatlīdzekļu amortizāciju, kas minēta 30. līdz 40. pantā.

11. pants *Nodokļa atlaide izaugsmei un investīcijām (AGI):*

1. Šajā pantā „AGI pašu kapitāla bāze” ir starpība, kas konkrētajā taksācijas gadā radusies starp nodokļu maksātāja pašu kapitālu un tā līdzdalības nodokļu vērtību saistīto uzņēmumu kapitālā, kā minēts 56. pantā.
2. Šajā pantā „pašu kapitāls” ir jebkurš turpmāk norādītais:
 - (a) „kapitāls un rezerves”, kā aprakstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2013/34/ES²⁴ III pielikuma A daļas sadaļā „Kapitāls, rezerves un saistības”;
 - (b) „kapitāls un rezerves” kā aprakstīts Direktīvas Nr. 2013/34/ES IV pielikuma L daļā „Kapitāls un rezerves”;
 - (c) „pašu kapitāls”, kā tas definēts starptautiskajos finanšu pārskatu standartos, kas pieņemti un ko izmanto Eiropas Savienībā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002²⁵.
3. Summa, kas vienāda ar AGI pašu kapitāla bāzes pieauguma definēto ienesīgumu, saskaņā ar 1. līdz 6. punktu ir atskaitāma no nodokļu maksātāja nodokļa bāzes. Ja AGI pašu kapitāla bāzē ir samazinājums, summa, kas ir vienāda ar AGI pašu kapitāla bāzes samazinājuma definēto ienesīgumu, ir jāapliek ar nodokļiem.
4. AGI pašu kapitāla bāzes palielinājumu vai samazinājumu aprēķina par pirmajiem desmit taksācijas gadiem, kuros uz nodokļu maksātāju ir attiecināmi šīs direktīvas noteikumi, kā starpību starp tā AGI pašu kapitāla bāzes līmeni attiecīgā taksācijas gada beigās un tā AGI pašu kapitāla bāzi pirmā taksācijas gada pirmajā dienā saskaņā

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva Nr. 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu Nr. 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas Nr. 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.06.2013., 19. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regula (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (OV L 243, 11.09.2002., 1. lpp.).

ar šīs direktīvas noteikumiem. Pēc pirmajiem desmit taksācijas gadiem AGI pašu kapitāla bāzes summu, kas ir atskaitāma attiecībā pret AGI pašu kapitāla bāzes līmeni attiecīgā taksācijas gada beigās, katru gadu pārnes par vienu taksācijas gadu.

5. Šā panta 3. punktā minētais definētais ienesīgums ir vienāds ar euronu 10 gadu valsts etalona obligāciju ienesīgumu tā gada decembrī, kam seko attiecīgais taksācijas gads, kā publicējusi Eiropas Centrālā banka, kam pieskaitīta divu procentpunktu riska prēmija. Divu procentu likmi piemēro, ja gada ienesīguma līkne ir negatīva.
6. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 66. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai noteiktu detalizētākus noteikumus par nodokļu apiešanas novēršanu, un jo īpaši šādās jomās saistībā ar AGI:
 - (a) iekšējie grupu aizdevumi un aizdevumi, kur iesaistīti saistītie uzņēmumi;
 - (b) naudas iemaksas un ieguldījumi natūrā;
 - (c) līdzdalības pārcelšana;
 - (d) vecā kapitāla pārkvalificēšana par jaunu kapitālu, veicot likvidācijas un izveidojot jaunuzņēmumus;
 - (e) meitasuzņēmumu izveide;
 - (f) saistītiem uzņēmumiem piederošu uzņēmumu iegāde;
 - (g) struktūras, kas vienlaicīgi gūst ienākumus no procentu likmēm divās jurisdikcijās, kurās apvienota procentu atskaitīšana un atskaitījumi saskaņā ar AGI;
 - (h) aizdevumu, kas finansē debitoru parākus attiecībā uz saistītajiem uzņēmumiem, apjoma palielināšanās, salīdzinot ar šādu debitoru parāda summu pārskata datumā.

12. pants *Neatskaitāmie posteņi*

Atkāpjoties no 9. un 10. panta, nav atskaitāmi šādi posteņi:

- (a) peļņas sadale un pašu kapitāla vai parāda atmaksa;
- (b) 50 % no reprezentācijas izmaksām līdz tādām apjomam, kas nepārsniedz [x] % no ieņēmumiem taksācijas gadā;
- (c) nesadalītās peļņas pārvešana uz rezervēm, kas veido daļu no uzņēmuma pašu kapitāla;
- (d) uzņēmumu ienākuma nodoklis un līdzīgi peļņas nodokļi;
- (e) kukuļi un citi nelikumīgi maksājumi;
- (f) naudas sodi un sankcijas, ieskaitot maksājumus par novēlotiem maksājumiem, ko veic valsts iestādē par jebkuru tiesību aktu pārkāpumu;
- (g) izdevumi, kas uzņēmumam radušies, lai gūtu ieņēmumus, kuri netiek aplikti ar nodokli saskaņā ar 8. panta c), d) un e) apakšpunktu;
- (h) dāvinājumi un ziedojumi, kas nav 9. panta 4. punktā minētie dāvinājumi un ziedojumi;

- (i) iegādes vai būvniecības izmaksas vai izmaksas, kas saistītas ar pamatlīdzekļu uzlabošanu, kuras ir atskaitāmas saskaņā ar 10. un 18. pantu, izņemot izmaksas saistībā ar pētniecību un izstrādi. Izmaksas, kas minētas 33. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 33. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā nav uzskatāmas par izmaksām, kas saistītas ar pētniecību un izstrādi;
- (j) zaudējumi, kas radušies pastāvīgajai pārstāvniecībai trešā valstī.

13. pants

Procentu ierobežošanas noteikums

1. Aizņēmumu izmaksas ir atskaitāmas līdz procentu summas apmēram vai citiem ar nodokli apliekamiem ienākumiem no finanšu aktīviem, ko ir saņēmis nodokļu maksātājs.
2. Pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas ir atskaitāmas tajā taksācijas gadā, kad tās ir radušās, nepārsniedzot 30 % no nodokļu maksātāja peļņas pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas (*EBITDA*) vai EUR 1 000 000, izvēloties lielāko summu.

Šajā pantā, ja nodokļu maksātājam ir atļauts vai pieprasīts rīkoties grupas vārdā, kā tas noteikts noteikumos par valstu grupu nodokļu sistēmām, par nodokļu maksātāju uzskatāma visa grupa. Šādos apstākļos pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas un *EBITDA* aprēķina grupas līmenī. Arī EUR 3 000 000 attiecas uz visu grupu.

3. *EBITDA* aprēķina, nodokļu maksātāja nodokļa bāzei pieskaitot atpakaļ nodokļu aprēķināšanas nolūkiem koriģētas pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas, kā arī nodokļu aprēķināšanas nolūkiem koriģētas nolietojuma un amortizācijas summas. Ar nodokli neapliekamus ieņēmumus nodokļu maksātāja *EBITDA* neiekļauj.
4. Atkāpjoties no 2. punkta noteikumiem, nodokļu maksātājam, kas kvalificējams kā atsevišķs uzņēmums, ir tiesības pilnībā atskaitīt savas pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas. Atsevišķs uzņēmums ir nodokļu maksātājs, kas nav konsolidētas grupas daļa finanšu grāmatvedības nolūkā un kam nav saistītu uzņēmumu vai pastāvīgu pārstāvniecību.
5. Atkāpjoties no 2. punkta, pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas ir pilnībā atskaitāmas, ja tās radušās:
 - (a) aizdevumos, kas noslēgti pirms [datums, kurā panākta politiska vienošanās par šo direktīvu], izņemot jebkuras turpmāk veiktās izmaiņas attiecībā uz šiem aizdevumiem;
 - (b) aizdevumos, ko izmanto, lai finansētu ilgtermiņa publiskās infrastruktūras projektus, kuriem projektu īstenotājs, aizdevuma izmaksas, aktīvi un ienākumi — viss ir Savienībā.

Šā punkta b) apakšpunkta nolūkā ilgtermiņa publiskās infrastruktūras projekts ir projekts ar mērķi nodrošināt, atjaunināt, pārvaldīt vai uzturēt plaša mēroga aktīvu, ko dalībvalsts uzskata par vispārējas sabiedriskas nozīmes projektu.

Ja piemēro pirmās daļas b) apakšpunktu, jebkādos ienākumus no ilgtermiņa publiskās infrastruktūras projekta izslēdz no nodokļu maksātāja *EBITDA*.

6. Pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas, kuras nevar atskaitīt attiecīgajā taksācijas gadā, pārnēs bez laika ierobežojuma.

7. 1. līdz 6. punkts neattiecas uz finanšu uzņēmumiem, tostarp tiem, kas ir daļa no konsolidētās grupas finanšu uzskaites vajadzībām.

14. pants

Izdevumi, kas radušies par labu akcionāriem, viņu tiešiem radiniekiem vai saistītajiem uzņēmumiem

Labumus, kuri piešķirti akcionāram, kas ir fiziska persona, viņa dzīvesbiedram, tiešam pēctecim vai priekštecim, vai saistītiem uzņēmumiem, kā minēts 56. pantā, neuzskata par atskaitāmiem izdevumiem tiktāl, ciktāl šādi labumi nebūtu piešķirti neatkarīgai trešai personai.

III NODAĻA

LAIKA GRAFIKS UN KVANTITATĪVĀ NOTEIKŠANA

15. pants

Vispārēji principi

Ieņēmumus un izdevumus, kā arī visus pārējos atskaitāmos posteņus atzīst tajā taksācijas gadā, kurā tie uzkrājas vai rodas, ja vien šajā direktīvā nav noteikts citādi.

16. pants

Ieņēmumu uzkrāšanās

1. Ieņēmumi uzkrājas brīdī, kad ir radušās tiesības tos saņemt un tos var ticami novērtēt, neatkarīgi no tā, vai attiecīgās summas ir faktiski izmaksātas.
2. Ieņēmumi, kas radušies no preču tirdzniecības, ir uzskatāmi par uzkrātiem saskaņā ar 1. punktu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) nodokļa maksātājs ir nodevis pircējam īpašumtiesības uz pārdotajām precēm;
 - (b) nodokļu maksātājs faktiski nekontrolē pārdotās preces;
 - (c) var ticami novērtēt ieņēmumu summu;
 - (d) ir ticams, ka nodokļu maksātājam ieplūdis ar darījumu saistītie saimnieciskie labumi;
 - (e) var ticami novērtēt izmaksas, kas radušās vai radīsies saistībā ar darījumu.
3. Ieņēmumi, kas radušies no pakalpojumu sniegšanas, ir uzskatāmi par uzkrātiem tad, ja ir sniegti pakalpojumi un ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) var ticami novērtēt ieņēmumu summu;
 - (b) ir ticams, ka sniedzējam ieplūdis ar darījumu saistītie saimnieciskie labumi;
 - (c) var ticami novērtēt, kādā izpildes stadijā taksācijas gada beigās atrodas darījums;
 - (d) var ticami novērtēt izmaksas, kas radušās vai radīsies saistībā ar darījumu.

Ja nav ievēroti a) līdz d) apakšpunktā izklāstītie kritēriji, ieņēmumi, kas radušies no pakalpojumu sniegšanas, ir uzskatāmi par uzkrātiem tikai tad, ja tos iespējams saskaņot ar atskaitāmajiem izdevumiem.

4. Ja ieņēmumi rodas no tādiem maksājumiem nodokļu maksātājam, ko plānots veikt vairākos posmos, ieņēmumus uzskata par uzkrātiem, kad ir jāapmaksā katra atsevišķa daļa.

17. pants

Atskaitāmo izdevumu rašanās

Atskaitāmie izdevumi rodas brīdī, kad ir izpildīti visi šie nosacījumi:

- (a) ir radusies saistība veikt maksājumu; ja izdevumi sastāv no maksājumiem, ko nodokļu maksātājs veic vairākos posmos, maksājums ir jāveic, kad ir jāapmaksā katra atsevišķa daļa;
- (b) saistības summu var pietiekami precīzi izteikt kvantitatīvā izteiksmē;
- (c) preču tirdzniecības gadījumā preču īpašumtiesību būtiskie riski un guvumi nodoti nodokļu maksātājam, un pakalpojumu sniegšanas gadījumā nodokļu maksātājs ir saņēmis šos pakalpojumus.

18. pants

Izmaksas, kas saistītas ar neamortizējamiem aktīviem

Materiālo pamatlīdzekļu iegādes vai būvniecības izmaksas, kā minēts 38. pantā, vai izmaksas par šo aktīvu uzlabošanu ir atskaitāmas tajā taksācijas gadā, kurā šos aktīvus atsavina ar nosacījumu, ja atsavināšanas ieņēmumi ir iekļauti nodokļa bāzē.

19. pants

Krājumu novērtēšana un nepabeigto ražojumi

1. Taksācijas gada atskaitāmo izdevumu kopējo summu palielina, pieskaitot krājumu un nepabeigto ražojumu vērtību taksācijas gada sākumā, un samazina, atņemot krājumu un nepabeigto ražojumu vērtību tā paša taksācijas gada beigās, izņemot krājumus un nepabeigtos ražojumus saistībā ar ilgtermiņa līgumiem, kā minēts 22. pantā.
2. Krājumu un nepabeigto ražojumu izmaksas vērtē konsekventi, izmantojot tiešsecības metodi „pirmais iekšā — pirmais ārā”, „pēdējais iekšā — pirmais ārā” vai svērto vidējo izmaksu metodi.
3. Tādu krājumu un nepabeigto ražojumu izmaksas, kas ietver posteņus, kuri parasti nav aizstājami, un izmaksas par precēm vai pakalpojumiem, kas attiecīgi sagatavoti vai piegādāti un nodalīti konkrētiem projektiem, vērtē atsevišķi.

20. pants

Novērtēšana

1. Nodokļa bāzi aprēķina, pamatojoties uz šādiem elementiem:
 - (a) monetāro atlīdzību par darījumu, piemēram, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu cenu;
 - (b) tirgus vērtību, ja atlīdzība par darījumu ir pilnībā vai daļēji nemonetāra;
 - (c) tirgus vērtību nemonetāra dāvinājuma gadījumā;

- (d) tirdzniecībai turēto finanšu aktīvu un saistību tirgus vērtību.
2. Nodokļa bāze, tostarp ieņēmumi un izdevumi, ir izsakāma EUR taksācijas gada laikā vai taksācijas gada pēdējā dienā, izmantojot kalendārā gada vidējo valūtas maiņas kursu, ko noteikusi Eiropas Centrālā banka, vai, ja taksācijas gads nesakrīt ar kalendāro gadu, ikdienas novērojumu vidējo valūtas maiņas kursu, ko izdevusi Eiropas Centrālā banka taksācijas gada laikā.
 3. 2. punkts neattiecas uz nodokļu maksātāju dalībvalstī, kura nav ieviesusi euro.

21. pants

Tirdzniecībai turētie finanšu aktīvi un saistības (tirdzniecības portfelis)

1. Finanšu aktīvu vai saistības uzskata par turētiem tirdzniecībai, ja tie atbilst kādam no šiem nosacījumiem:
 - (a) tie galvenokārt tikuši iegādāti vai radīti ar mērķi tos pārdot vai pārpirkt īstermiņā;
 - (b) tie ir daļa no noteiktu finanšu instrumentu portfeļa, ietverot atvasinātos instrumentus, kas tiek pārvaldīti kopā, un attiecībā uz kuru ir pierādījumi par nesenu faktisku īstermiņa peļņas gūšanu.
2. Atkāpjoties no 16. un 17. panta, jebkuras atšķirības starp tirdzniecībai turēto finanšu aktīvu vai saistību tirgus vērtību, ko aprēķina taksācijas gada sākumā vai iegādes datumā, ja tas ir vēlāk, un to tirgus vērtību, ko aprēķina tā paša taksācijas gada beigās, iekļauj minētā taksācijas gada nodokļa bāzē.
3. Tirdzniecībai turēto finanšu aktīvu vai saistību atsavinātos ieņēmumus pieskaita nodokļa bāzei. Šāda aktīva vai saistību tirgus vērtību taksācijas gada sākumā vai iegādes datumā, ja tas ir vēlāk, atskaita no nodokļa bāzes.
4. Saņemot sadalīto peļņu attiecībā uz tirdzniecībai turēto līdzdalību, nav piemērojams 8. panta d) apakšpunktā minētais atbrīvojums.
5. Atkāpjoties no 8. panta c) apakšpunkta, jebkuras atšķirības starp finanšu aktīvu vai saistību tirgus vērtību, ko vairs netur tirdzniecībai, bet ko joprojām tur kā pamatlīdzekli, ko aprēķina taksācijas gada sākumā vai iegādes datumā, ja tas ir vēlāk, un tā tirgus vērtību, ko aprēķina tā paša taksācijas gada beigās, iekļauj minētā taksācijas gada nodokļa bāzē.

Atkāpjoties no 8. panta c) apakšpunkta, jebkuras atšķirības starp finanšu aktīvu vai saistību tirgus vērtību, ko vairs netur kā pamatlīdzekli, bet ko joprojām tur tirdzniecībai, ko aprēķina taksācijas gada sākumā vai iegādes datumā, ja tas ir vēlāk, un tā tirgus vērtību, ko aprēķina tā paša taksācijas gada beigās, iekļauj minētā taksācijas gada nodokļa bāzē.

Finanšu aktīva vai saistību tirgus vērtība taksācijas gada beigās, kura laikā to pārkvalificēja no pamatlīdzekļa uz tirdzniecībai turētu aktīvu vai saistībām un otrādi, ir arī tā tirgus vērtība gada sākumā pēc šādas pārkvalificēšanas.
6. 8. panta c) apakšpunktā minētais laika periods sākas vai tiek pārtraukts brīdī, kad finanšu aktīvs vai saistības vairs netiek turēti tirdzniecībai vai vairs nav pamatlīdzeklis.

*22. pants
Ilgtermiņa līgumi*

1. Ilgtermiņa līgums ir līgums, kas atbilst visiem šiem nosacījumiem:
 - (a) tas ir noslēgts ražošanas, uzstādīšanas vai celtniecības, vai pakalpojumu sniegšanas nolūkā;
 - (b) tā termiņš pārsniedz 12 mēnešus, vai ir sagaidāms, ka tas pārsniegs šādu laika posmu.
2. Atkāpjoties no 16. panta, ieņēmumus, kas saistīti ar ilgtermiņa līgumu, uzskata par uzkrātiem par summu, kas atbilst tādai līguma daļai, kura pabeigta attiecīgajā taksācijas gadā. Ilgtermiņa līguma procentuālo izpildi nosaka, atsaucoties uz tā gada izmaksu attiecību pret kopējām aplēstajām izmaksām.
3. Izmaksas, kas saistītas ar ilgtermiņa līgumiem, ir atskaitāmas tajā taksācijas gadā, kurā tās ir radušās.

*23. pants
Uzkrājumi*

1. Atkāpjoties no 17. panta, ja taksācijas gada beigās tiek konstatēts, ka nodokļu maksātājam ir juridisks pienākums vai iespējams juridisks pienākums nākotnē, ko rada šajā vai iepriekšējos taksācijas gados veikta darbība vai darījumi, jebkāda summa, kas izriet no minētā pienākuma un ko var ticami aplēst, ir atskaitāma, ja ir sagaidāms, ka eventuālais norēķins par šo summu radīs atskaitāmus izdevumus.

Šajā pantā juridiskais pienākums var izrietēt no jebkura turpmāk norādītā:

- (a) līgums;
- (b) tiesību akti;
- (c) administratīvs akts, kam ir vispārējs raksturs vai ko attiecina uz konkrētu nodokļu maksātāju;
- (d) cita veida likumīga darbība.

Ja šis pienākums ir saistīts ar darbību vai darījumu, kas turpināsies nākamajos taksācijas gados, uzkrājumu proporcionāli sadala pa darbības vai darījuma paredzamo ilgumu.

Šajā pantā paredzētos uzkrājumus pārskata un koriģē katra taksācijas gada beigās. Aprēķinot nākamo gadu nodokļa bāzi, ņem vērā saskaņā ar šo pantu jau atskaitītās summas.

2. 1. apakšpunktā minētā ticamā summas aplēse ir sagaidāmie izdevumi, kas nepieciešami, lai taksācijas gada beigās nokārtotu pašreizējās juridiskās saistības, ja aplēses pamatā ir visi svarīgie faktori, tostarp uzņēmuma, grupas vai nozares iepriekšējā pieredze. Aplēšot uzkrājuma summu, izmanto šādus apsvērumus:
 - (a) ņem vērā visus riskus un nenoteiktību, taču nenoteiktība neattiecinā uz pārsmērīgu uzkrājumu veidošanu;
 - (b) ja uzkrājuma termiņš ir 12 mēneši vai vairāk un nav saskaņotas diskonta likmes, uzkrājumu diskontē, izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicēto eurozonas starpbanku euro kredītu tirgus piedāvājuma likmes (*Euribor*) gada

vidējo lielumu saistībām, kuru termiņš ir 12 mēneši, tajā kalendārajā gadā, kurā beidzas taksācijas gads;

- (c) nākamo periodu notikumus ņem vērā, ja var pamatoti paredzēt to iestāšanos;
- (d) ņem vērā nākotnes labumus, kas tieši saistīti ar notikumu, kurš ir uzkrājumu veidošanas pamatā.

3. Uzkrājumus neatskaita attiecībā uz:

- (a) iespējamajiem zaudējumiem;
- (b) turpmāko izmaksu pieaugumu.

24. pants

Pensijas

Dalībvalstis var paredzēt pensiju rezervju atskaitīšanu.

25. pants

Atskaitījumi par sliktajiem parādiem

1. Pieļaujams atskaitījums par sliktu debitora parādu, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

- (a) taksācijas gada beigās nodokļu maksātājs ir veicis visus samērīgos pasākumus, kā norādīts šā panta 2. punktā, lai panāktu samaksu, un pastāv varbūtība, ka parāds netiks pilnībā vai daļēji nomaksāts, vai nodokļu maksātājam ir daudz vienveidīgu debitoru parādu, kas visi izriet no tās pašas darbīdarbības nozares, un viņš var ticami aplēst sliktā debitoru parāda summas procentuālo īpatsvaru, ja katra vienveidīgā debitoru parāda vērtība ir mazāka par 0,1 % no visu vienveidīgo debitoru parādu vērtības. Lai iegūtu ticamu aplēsi, nodokļa maksātājs ņem vērā visus attiecīgos faktorus, tostarp iepriekšējo pieredzi;
- (b) parādniekam nav nedz attiecību ar nodokļu maksātāju, kā minēts 3. pantā, nedz arī parādnieks un nodokļu maksātājs ir saistītie uzņēmumi, kā minēts 56. pantā. Ja parādnieks ir fiziska persona, tad parādnieks, viņa dzīvesbiedrs, tiešais pēctecis vai priekštecis nepiedalās nodokļu maksātāja pārvaldībā vai kontrolē vai tieši vai netieši viņa/viņas kapitāla pārvaldībā vai kontrolē, kā minēts 56. pantā;
- (c) nav pieprasīts atskaitījums saskaņā ar 39. pantu attiecībā uz slikto parādu;
- (d) ja sliktais parāds saistīts ar pircēju un pasūtītāju parādu, parādam atbilstoša summa ir jāietver kā ieņēmums nodokļa bāzē.

2. Nosakot, vai ir veikti visi samērīgie pasākumi, lai panāktu samaksu, ņem vērā a) līdz e) apakšpunktos uzskaitītos elementus ar nosacījumu, ja tie ir pamatoti ar objektīviem pierādījumiem:

- (a) vai piedziņas izmaksas ir neproporcionālas parādam;
- (b) vai ir kādas izredzes veiksmīgi piedzīt parādu;
- (c) vai šajos apstākļos ir pamatoti sagaidīt, ka nodokļu maksātājs turpinās piedziņu;
- (d) laiks, kas pagājis pēc saistību termiņa dienas;
- (e) vai parādnieks ir atzīts par maksātnespējīgu, vai ir uzsākta tiesvedība, vai ir iesaistīts parādu piedzinējs.

3. Ja tiek nokārtota kāda prasība, kas iepriekš atskaitīta kā sliktais parāds, atgūto summu pievieno nodokļa bāzei norēķina gadā.

26. pants

Riska ierobežošana

1. Ieguvumus un zaudējumus saistībā ar riska ierobežošanas instrumentu, kas izriet no atsavināšanas izvērtēšanas vai atsavināšanas darījumiem, apstrādā tāpat kā atbilstošos ieguvumus un zaudējumus saistībā ar pret risku nodrošināto posteni. Riska ierobežošanas attiecības pastāv, ja ir ievēroti abi šādi nosacījumi:
 - (a) riska ierobežošanas attiecības ir iepriekš oficiāli norādītas un dokumentētas;
 - (b) ir sagaidāms, ka riska ierobežošana ir ļoti efektīva, un šo efektivitāti var ticami izmērīt.
2. Ja tiek pārtrauktas riska ierobežošanas attiecības vai jau turētu esošo finanšu instrumentu apstrādā kā riska ierobežošanas instrumentu, kā rezultātā notiek pāreja uz atšķirīgu nodokļu režīmu, jebkuras atšķirības starp riska ierobežošanas instrumenta jauno vērtību jānosaka saskaņā ar 20. pantu taksācijas gada beigās un tirgus vērtību tā pašā taksācijas gada sākumā iekļauj nodokļa bāzē.

Riska ierobežošanas instrumenta tirgus vērtība taksācijas gada beigās, kad minētais instruments pārgāja uz atšķirīgu nodokļu režīmu, sakrīt ar tā tirgus vērtību nākamā gada sākumā pēc pārejas.

27. pants

Krājumu un nepabeigto ražojumu novērtēšana

1. Nodokļu maksātājs konsekvēnti piemēro vienu un to pašu metodi, lai novērtētu visus krājumus un nepabeigtos ražojumus, kas ir līdzīgi pēc būtības un izmantošanas.

Krājumu un nepabeigto ražojumu izmaksas ietver visas iegādes izmaksas, pārveidošanas tiešās izmaksas un citas tiešās izmaksas, kas radušās, krājumus un ražojumus nogādājot uz atrašanās vietu un tādā stāvoklī, kādā tie bija attiecīgajā taksācijas gadā.

Izmaksas norāda bez pievienotās vērtības nodokļa.

Nodokļu maksātājs, kas ietvēris netiešās izmaksas krājumu un nepabeigto ražojumu novērtēšanā, pirms uz to attiecas šīs direktīvas noteikumi, var turpināt piemērot netiešo izmaksu pieeju.
2. Krājumus un nepabeigtos ražojumus novērtē taksācijas gada pēdējā dienā par zemāko no izmaksu vērtības un neto pārdošanas vērtības.

Neto pārdošanas vērtība ir aplēstā pārdošanas cena parastas darījumdarbības gaitā, no kuras atņemtas aplēstās izmaksas par pabeigšanu un aplēstās izmaksas, kas nepieciešamas, lai veiktu pārdošanu.

28. pants
Apdrošināšanas sabiedrības

Apdrošināšanas sabiedrībām, kam atļauts darboties dalībvalstī atbilstoši Padomes Direktīvai Nr. 73/239/EEK²⁶ par nedzīvības apdrošināšanu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai Nr. 2002/83/EK²⁷ par dzīvības apdrošināšanu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai Nr. 2005/68/EK²⁸ par pārapsedrošināšanu, piemēro šādus papildu noteikumus:

- (a) nodokļa bāzē ietver tirgus vērtības starpību, kas novērtēta viena un tā paša taksācijas gada beigās un sākumā vai pēc pirkuma pabeigšanas, ja šis datums ir vēlāk, tiem dzīvības apdrošināšanas sabiedrību turējumā esošajiem aktīviem, kuros veikti ieguldījumi par labu dzīvības apdrošināšanas polišu turētājiem, uz kuriem gulstas ieguldījumu risks;
- (b) nodokļa bāzē ietver tirgus vērtības starpību, kas novērtēta atsavināšanas brīdī un taksācijas gada sākumā vai pēc pirkuma pabeigšanas, ja šis datums ir vēlāk, tiem dzīvības apdrošināšanas sabiedrību turējumā esošajiem aktīviem, kuros veikti ieguldījumi par labu dzīvības apdrošināšanas polišu turētājiem, uz kuriem gulstas ieguldījumu risks;
- (c) nodokļa bāze ietver no dzīvības apdrošināšanas sabiedrībām saņemto sadalīto peļņu;
- (d) ir atskaitāmas apdrošināšanas sabiedrību tehniskās rezerves, kas izveidotas saskaņā ar Direktīvu Nr. 91/674/EEK²⁹, izņemot izlīdzināšanas rezerves. Dalībvalsts var paredzēt izlīdzināšanas rezervju atskaitīšanu. Atskaitītās summas pārskata un korigē katra taksācijas gada beigās. Aprēķinot nākamo gadu nodokļa bāzi, ņem vērā jau atskaitītās summas.

29. pants
Izceļošanas nodokļa uzlikšana

1. Summu, kuras apmērs atbilst pārvesto aktīvu tirgus vērtībai izceļošanas laikā, no kuras atņemta aktīvu vērtība nodokļu vajadzībām, uzskata par uzkrātajiem ieņēmumiem jebkurā no šādiem gadījumiem:
 - (a) ja nodokļu maksātājs pārved aktīvus no galvenā biroja uz pastāvīgo pārstāvniecību citā dalībvalstī vai trešajā valstī;
 - (b) ja nodokļu maksātājs pārved aktīvus no pastāvīgās pārstāvniecības dalībvalstī uz savu galveno biroju vai citu pastāvīgo pārstāvniecību citā dalībvalstī vai trešā valstī tiktāl, ciktāl tas attiecas uz pārvešanu, ja pastāvīgās pārstāvniecības dalībvalstij pārvešanas dēļ vairs nav tiesību uzlikt nodokli pārvestajiem aktīviem;

²⁶ Padomes Pirmā direktīva Nr. 73/239/EEK (1973. gada 24. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz uzņēmējdarbības sākšanu un veikšanu tiešās apdrošināšanas nozarē, kas nav dzīvības apdrošināšana (OV L 228, 16.08.1973., 3. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 5. novembra Direktīva 2002/83/EK par dzīvības apdrošināšanu (OV L 345, 19.12.2002., 1. lpp.).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/68/EK (2005. gada 16. novembris) par pārapsedrošināšanu un Padomes Direktīvu 73/239/EEK, 92/49/EEK grozījumiem, kā arī Direktīvu 98/78/EK un 2002/83/EK grozījumiem (OV L 232, 9.12.2005., 1. lpp.).

²⁹ Padomes Direktīva Nr. 91/674/EEK (1991. gada 19. decembris) par apdrošināšanas uzņēmumu gada pārskatiem un konsolidētajiem pārskatiem (OV L 374, 19.12.1991., 1. lpp.).

- (c) ja nodokļu maksātājs pārceļ rezidenci nodokļu vajadzībām uz citu dalībvalsti vai trešo valsti, izņemot tos aktīvus, kuriem saglabājas faktiskā saikne ar pastāvīgo pārstāvniecību pirmajā dalībvalstī;
 - (d) ja nodokļu maksātājs pārved savas pastāvīgās pārstāvniecības darbībumus no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti vai trešo valsti, ciktāl tas attiecas uz pārvešanu, ja pastāvīgās pārstāvniecības dalībvalstij pārvešanas dēļ vairs nav tiesību uzlikt nodokli pārvestajiem aktīviem.
- 2. Dalībvalsts, uz kuru tiek pārvesti aktīvi, pārceļta rezidence nodokļu vajadzībām vai darbībuma, ko veic pastāvīgā pārstāvniecība, atzīst nodokļu maksātāja vai pastāvīgās pārstāvniecības dalībvalstī noteikto vērtību par aktīvu sākotnējo vērtību nodokļu vajadzībām.
 - 3. Ja aktīvus 12 mēnešu laikā ir paredzēts pārvietot atpakaļ uz aktīvu pārvešēja dalībvalsti, šo pantu nepiemēro aktīvu pārvešanai saistībā ar vērtspapīru finansēšanu, aktīviem, kas iesniegti kā nodrošinājums, vai gadījumos, kad aktīvus pārved, lai izpildītu prudenciālās kapitāla prasības, vai likviditātes pārvaldības nolūkā.

IV NODAĻA

PAMATLĪDZEKĻU AMORTIZĀCIJA

30. pants

Pamatlīdzekļu reģistrs

- 1. Iegādes vai izveides izmaksas vai uzlabošanas izmaksas kopā ar attiecīgo datumu iegrāmato pamatlīdzekļu reģistrā par katru pamatlīdzekli atsevišķi.
- 2. Ja pamatlīdzeklis tiek atsavināts, informāciju par atsavināšanu, tostarp atsavināšanas datumu, un jebkādas ienākumus vai kompensāciju, ko saņem atsavināšanas rezultātā, reģistrē pamatlīdzekļu reģistrā.
- 3. Lai aprēķinātu nodokļa bāzi, pamatlīdzekļu reģistrā ierakstus veic tādā veidā, kas nodrošina pietiekamu informāciju, tostarp datus par nolietojumu.

31. pants

Amortizācijas bāze

- 1. Amortizācijas bāzē ietver izmaksas, kas ir tieši saistītas ar pamatlīdzekļa iegādi, izveidi vai uzlabošanu. Šīs izmaksas neietver atskaitāmu pievienotās vērtības nodokli. Pamatlīdzekļa iegādes, būvniecības vai uzlabošanas izmaksas neietver procentus.
- 2. Dāvinājuma veidā saņemta aktīva amortizācijas bāze ir tā tirgus vērtība, kas ietverta ieņēmumos.
- 3. Amortizējama pamatlīdzekļa amortizācijas bāzi samazina, atskaitot summu par jebkādam valsts subsīdijām, kas tieši saistītas ar aktīva iegādi, izveidi vai uzlabošanu, kā minēts 8. panta a) apakšpunktā.
- 4. Pamatlīdzekļu nolietojumu, kas nav pieejami lietošanai, neņem vērā.

32. pants
Tiesības uz amortizāciju

1. Ievērojot 3. punktu, amortizāciju atskaita ekonomiskais īpašnieks.
2. Ja ir nomas līgumi, kur nesakrīt ekonomiskās un juridiskās īpašumtiesības, ekonomiskajam īpašniekam ir tiesības atskaitīt no savas nodokļa bāzes nomas maksājumu procentu elementu, ja šis elements nav iekļauts juridiskā īpašnieka nodokļa bāzē.
3. Ja nevar noteikt aktīva ekonomisko īpašnieku, juridiskais īpašnieks ir tiesīgs atskaitīt amortizāciju. Šādā gadījumā gan nomas, gan arī kapitāla maksājumu procentu elementu ietver juridiskā īpašnieka nodokļa bāzē, un to atskaita nomnieks.
4. Pamatlīdzekļi vienlaikus nevar amortizēt vairāk nekā viens nodokļu maksātājs, ja vien starp vairākiem nodokļu maksātājiem netiek dalītas juridiskās vai ekonomiskās īpašumtiesības.
5. Nodokļu maksātājs nevar atteikties no amortizēšanas.
6. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 66. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz:
 - (a) juridisko un ekonomisko īpašumtiesību definīciju, jo īpaši saistībā ar nomātiem aktīviem;
 - (b) nomas maksājumu kapitāla un procentu elementu aprēķināšanu;
 - (c) nomāta aktīva amortizācijas bāzes aprēķināšanu.

33. pants
Atsevišķi amortizējami aktīvi

1. Neskarot 2. punktu un 37. un 38. pantu, pamatlīdzekļus amortizē atsevišķi to lietderīgās lietošanas laikā pēc lineāras metodes. Pamatlīdzekļa lietderīgās lietošanas laiku nosaka šādi:
 - (a) komerciālās, biroju un citas ēkas, kā arī jebkura cita veida nekustamais īpašums, ko izmanto darījumdarbībā, izņemot rūpnieciskās ēkas un celtnes: 40 gadi;
 - (b) rūpnieciskās ēkas un celtnes: 25 gadi;
 - (c) ilgtermiņa materiālie pamatlīdzekļi, izņemot a) un b) apakšpunktā minētos aktīvus: 15 gadi;
 - (d) vidēja termiņa materiālie pamatlīdzekļi: 8 gadi;
 - (e) nemateriālie aktīvi: periods, kurā aktīvs ir juridiski aizsargāts vai uz kuru ir piešķirtas tiesības, vai, ja šādu periodu nevar noteikt, 15 gadi.
2. Lietotas ēkas un cita veida nekustamo īpašumu, lietotus ilgtermiņa materiālos pamatlīdzekļus, lietotus vidēja termiņa materiālos pamatlīdzekļus un lietotus nemateriālos aktīvus amortizē saskaņā ar šādiem noteikumiem:
 - (a) lietotas komerciālās, biroju vai citas ēkas, kā arī jebkura cita veida nekustamais īpašums, ko izmanto darījumdarbībā, izņemot rūpnieciskās ēkas un celtnes: 40 gadu periodā, ja vien nodokļu maksātājs nepierāda, ka līdzekļa aplēstais atlikušais lietderīgās lietošanas laiks ir īsāks par 40 gadiem; šādā gadījumā ēku amortizē šādā īsākā periodā;

- (b) lietotas rūpnieciskās ēkas un celtnes: 25 gadu periodā, ja vien nodokļu maksātājs nepierāda, ka līdzekļa aplēstais atlikušais lietderīgās lietošanas laiks ir īsāks par 25 gadiem; šādā gadījumā ēku amortizē šādā īsākā periodā;
- (c) lietoti ilgtermiņa materiālie pamatlīdzekļi, izņemot a) un b) apakšpunktā minētos aktīvus: 15 gadu periodā, ja vien nodokļu maksātājs nepierāda, ka līdzekļa aplēstais atlikušais lietderīgās lietošanas laiks ir īsāks par 15 gadiem; šādā gadījumā ēku amortizē šādā īsākā periodā;
- (d) lietoti vidēja termiņa materiālie pamatlīdzekļi: 8 gadu periodā, ja vien nodokļu maksātājs nepierāda, ka līdzekļa aplēstais atlikušais lietderīgās lietošanas laiks ir īsāks par 8 gadiem; šādā gadījumā ēku amortizē šādā īsākā periodā;
- (e) lietoti nemateriālie aktīvi: 15 gadu laikā, ja vien nevar noteikt atlikušo periodu, kurā aktīvam ir juridiska aizsardzība vai uz kuru ir piešķirtas tiesības; šādā gadījumā aktīvu amortizē šādā periodā.

34. pants Laika grafiks

1. Pilna gada amortizāciju atskaita iegādes gadā vai pamatlīdzekļa lietošanas sākšanas gadā — atkarībā no tā, kurš no tiem ir vēlāk. Atsavināšanas gadā amortizāciju neatskaita.
2. Pamatlīdzekļa vērtību nodokļu vajadzībām, kas ir atvasināts vai bojāts tādā apmērā, ka to vairs nevar izmantot darījumdarbības vajadzībām, un ar šo aktīvu saistītu uzlabošanas izmaksu vērtību nodokļu vajadzībām atskaita no nodokļa bāzes atsavināšanas vai bojājuma gadā.
3. Ja materiālais pamatlīdzeklis, kurš nav amortizējams, ir bijis par iemeslu vērtības ārkārtas samazinājumam saskaņā ar 39. pantu, atskaitāmas izmaksas saskaņā ar 18. pantu samazina, lai ņemtu vērā ārkārtas atskaitījumu, ko nodokļu maksātājs jau ir saņēmis.

35. pants Refinansēšanas atvieglojums aizstājējaktīviem

1. Ja ieņēmumi, ieskaitot atlīdzību par kaitējumu, kas gūti, atsavinot atsevišķi amortizējamu aktīvu vai materiālus pamatlīdzekļus, kas nav pakļauti nodilumam un nolietojumam, un novecošanai, kā minēts 38. panta a) apakšpunktā, tiks atkārtoti ieguldīti līdzīgā aktīvā, kas tiek izmantots tādā pašam vai līdzīgam nolūkam, pirms otrā taksācijas gada beigām pēc taksācijas gada, kurā notika atsavināšana, summu, par kādu šie ieņēmumi pārsniedz aktīva vērtību nodokļu vajadzībām, var atskaitīt atsavināšanas gadā. Aizstājējaktīva amortizācijas bāzi samazina par tādu pašu summu.

Aktīvam, kas tiek brīvprātīgi atsavināts, ir jābūt bijušam īpašumā vismaz trīs gadus pirms atsavināšanas.
2. 1. punktā minēto aizstājējaktīvu var pirkt taksācijas gadā pirms atsavināšanas. Ja aizstājējaktīvs netiek nopirkts pirms otrā taksācijas gada beigām pēc gada, kurā notika aktīva atsavināšana, atsavināšanas gadā atskaitīto summu, kas palielināta par 10 %, pieskaita nodokļa bāzei otrajā taksācijas gadā pēc tam, kad notika atsavināšana.

36. pants

Uzlabošanas izmaksu amortizācija

1. Uzlabošanas izmaksas amortizē saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami uzlabotajam pamatlīdzeklim, tā, it kā tās attiektos uz jauniegādātu pamatlīdzekli. Neskatoties uz to, uzlabošanas izmaksas par izīrētu nekustamo īpašumu amortizē saskaņā ar 32. pantu un 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu.
2. Ja nodokļu maksātājs pierāda, ka atsevišķi amortizēta pamatlīdzekļa aplēstais atlikušais lietderīgās lietošanas laiks ir īsāks nekā 33. panta 1. punktā minētā aktīva lietderīgās lietošanas laiks, minētā aktīva uzlabošanas izmaksas amortizē šādā īsākā periodā.

37. pants

Aktīvu portfelis

1. Pamatlīdzekļus, kas nav minēti 33. un 38. pantā, amortizē kopā kā vienu aktīvu portfeli, piemērojot amortizācijas bāzes gada likmi 25 % apmērā.
2. Aktīvu portfeļa amortizācijas bāze taksācijas gada beigās ir tā vērtība nodokļu vajadzībām iepriekšējā taksācijas gada beigās, kas koriģēta attiecībā uz aktīviem, kuri pievienoti portfelim un izslēgti no portfeļa attiecīgajā taksācijas gadā. Aktīvu iegādes vai izveides un uzlabošanas izmaksas pieskaita amortizācijas bāzei, savukārt aktīvu atsavināšanas ieņēmumus un jebkādu kompensāciju, kas saņemta par kāda aktīva zudumu vai iznīcināšanu, atskaita.
3. Ja saskaņā ar 2. punktu aprēķinātā amortizācijas bāze ir negatīva, pieskaita summu, līdz amortizācijas bāze ir nulle. Šo pašu summu pieskaita nodokļa bāzei.

38. pants

Amortizācijai nepakļauti aktīvi

Amortizācijai nav pakļauti šādi aktīvi:

- (a) materiāli pamatlīdzekļi, kas nav pakļauti nodilumam un nolietojumam, un novecošanai, piemēram, zeme, tēlotājmāksla, senlietas vai juvelierizstrādājumi;
- (b) finanšu aktīvi.

39. pants

Vērtības ārkārtas samazinājums

1. Ja nodokļu maksātājs pierāda, ka saskaņā ar 38. panta a) apakšpunktu amortizācijai nepakļauta materiāla pamatlīdzekļa vērtība ir samazinājusies taksācijas gada beigās nepārvaramas varas vai trešo personu noziedzīgu darbību rezultātā, tas no nodokļa bāzes var atskaitīt summu, kas ir vienāda ar attiecīgo vērtības samazinājumu. Taču šādu atskaitījumu nevar veikt attiecībā uz aktīviem, kuru atsavināšanas ieņēmumi ir atbrīvoti no nodokļiem.
2. Ja aktīva, kam 1. punktā minētā amortizācija veikta iepriekšējā taksācijas gadā, vērtība vēlāk palielinās, summu, kas vienāda ar šo palielinājumu, pieskaita nodokļa bāzei tajā gadā, kurā notiek palielinājums. Taču jebkāds šāds palielinājums vai palielinājumi, kopā ņemot, nepārsniedz sākotnēji piešķirtā atskaitījuma summu.

40. pants
Pamatlīdzekļu kategoriju precizitāte

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 66. pantu, lai precīzāk definētu šajā nodaļā minētās pamatlīdzekļu kategorijas.

V NODAĻA

ZAUDĒJUMI

41. pants
Zaudējumi

1. Zaudējumus, kas radušies nodokļu maksātājam rezidentam vai nerezidenta nodokļu maksātāja pastāvīgajai pārstāvniecībai, var pārnest un atskaitīt turpmākajos taksācijas gados, ja vien šajā direktīvā nav paredzēts citādi.
2. Nodokļa bāzes samazinājums, kas radies saistībā ar iepriekšējo taksācijas gadu zaudējumiem, nav negatīva summa.
3. Zaudējumus, kas nodokļu maksātājam rezidentam vai nerezidenta nodokļu maksātāja pastāvīgajai pārstāvniecībai radušies iepriekšējos gados, neatskaita, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:
 - (a) cits uzņēmums iegādājas līdzdalību nodokļu maksātājā, kā rezultātā iegūtais nodokļu maksātājs kļūst par iegādātāja atbilstošo meitasuzņēmumu, kā minēts 3. pantā;
 - (b) iegūtajā nodokļu maksātāja darbībā veiktas būtiskas pārmaiņas, kas nozīmē, ka iegūtais nodokļu maksātājs pārtrauc noteiktu darbību, kas veidoja vairāk nekā [60 %] no tā apgrozījuma iepriekšējā taksācijas gadā, vai uzsāk jaunas darbības, kuras veido vairāk nekā [60 %] no tā apgrozījuma to ieviešanas taksācijas gada laikā vai nākamajā taksācijas gadā.
4. Vispirms atskaita senākos zaudējumus.

42. pants
Zaudējumu kompensēšana un atgūšana

1. Nodokļu maksātājs rezidents, kas joprojām ir rentabls pēc savu zaudējumu atskaitīšanas saskaņā ar 41. pantu, var papildus atskaitīt zaudējumus, kas radušies tā tiešajiem atbilstošajiem meitasuzņēmumiem tajā pašā taksācijas gadā, kā minēts 3. panta 1. punktā, vai pastāvīgajai(-ām) pārstāvniecībai(-ām), kas atrodas citās dalībvalstīs. Šādu zaudējumu kompensēšanu saskaņā ar šā panta 3. un 4. punktu piešķir uz ierobežotu laiku.
2. Atskaitījumiem ir jābūt proporcionālam nodokļu maksātāja rezidenta turējumam savos atbilstošajos meitasuzņēmumos, kā minēts 3. panta 1. punktā, un pilnā apmērā pastāvīgajās pārstāvniecībās. Nodokļu maksātāja rezidenta nodokļa bāzes samazinājums nekādā gadījumā nerada negatīvu summu.
3. Nodokļu maksātājam rezidentam ir jāatskaita atpakaļ savā nodokļa bāzē jebkura atbilstošā meitasuzņēmuma, kā minēts 3. panta 1. punktā, vai tā pastāvīgo

pārstāvniecību radītā peļņa līdz tādas summas apmēram, kas iepriekš atskaitīta kā zaudējumi.

4. Zaudējumus, kas atskaitīti saskaņā ar 1. un 2. punktu, automātiski atkārtoti ietver nodokļu maksātāja rezidenta nodokļa bāzē jebkurā no šādiem apstākļiem:
- (a) ja piektā taksācijas gada beigās, kad zaudējumi kļuva atskaitāmi, peļņa nav ietverta no jauna vai ietvertā peļņa neatbilst atskaitīto zaudējumu pilnajai summai;
 - (b) ja atbilstošais meitasuzņēmums, kā minēts 3. panta 1. punktā, ir pārdots, likvidēts vai pārveidots par pastāvīgo pārstāvniecību;
 - (c) ja pastāvīgā pārstāvniecība ir pārdota, likvidēta vai pārveidota par meitasuzņēmumu;
 - (d) ja mātesuzņēmums vairs neatbilst 3. panta 1. punkta prasībām.

VI NODAĻA

NOTEIKUMI PAR PIEVIENOŠANOS NODOKĻA BĀZES SISTĒMAI UN IZSTĀŠANOS NO TĀS

43. pants

Aktīvu un saistību atzīšana un novērtēšana

Visus aktīvus un saistības atzīst ar vērtībā, kas aprēķināta atbilstīgi valsts nodokļu noteikumiem tieši pirms datuma, kurā šīs direktīvas noteikumus sāka piemērot nodokļu maksātājam.

44. pants

Pamatlīdzekļu atbilstība amortizācijas vajadzībām

Papildus 30. līdz 40. pantam saistībā ar pamatlīdzekļu amortizāciju, kuri pāriet no valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem uz nodokļa bāzes sistēmu, piemēro šādus noteikumus:

- (a) pamatlīdzekļus, kas amortizējami atsevišķi gan saskaņā ar valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem, kuri iepriekš bija piemērojami nodokļu maksātājam, gan saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, amortizē saskaņā ar 33. panta 2. punktu;
- (b) pamatlīdzekļus, kas bija amortizējami atsevišķi saskaņā ar valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem, kuri iepriekš bija piemērojami nodokļu maksātājam, bet nav amortizējami saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, iekļauj 37. pantā minētajā aktīvu portfelī;
- (c) pamatlīdzekļus, kas bija iekļauti aktīvu portfelī amortizācijas vajadzībām saskaņā ar valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem, kuri iepriekš bija piemērojami nodokļu maksātājam, ietver 37. pantā minētajā aktīvu portfelī neatkarīgi no tā, vai tie būtu amortizējami atsevišķi saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem;
- (d) pamatlīdzekļus, kas nebija amortizējami vai netika amortizēti saskaņā ar valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem, kuri bija iepriekš piemērojami nodokļu

maksātājam, bet ir amortizējami saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, attiecīgi amortizē saskaņā ar 33. panta 1. punktu vai 37. pantu;

- (e) pamatlīdzekļus, kas bija amortizējami atsevišķi vai iekļauti aktīvu portfeli amortizācijas vajadzībām saskaņā ar valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem, kuri iepriekš bija piemērojami nodokļu maksātājam, bet nav amortizējami saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, atzīst ar to nodokļu vērtību, kas aprēķināta atbilstīgi valsts nodokļu noteikumiem tieši pirms datuma, kurā šīs direktīvas noteikumus sāka piemērot nodokļu maksātājam. Minēto aktīvu nodokļu vērtība ir atskaitāma tajā taksācijas gadā, kurā aktīvi tika atsavināti, ja atsavināšanas ieņēmumi ir iekļauti nodokļa bāzē.

45. pants

Ilgtermiņa līgumi

1. Ieņēmumus un izdevumus, kas saskaņā ar 22. panta 2. un 3. punktu tiek uzskatīti par tādiem, kas uzkrāti vai radušies pirms šīs direktīvas noteikumu piemērošanas nodokļu maksātājam, bet vēl nebija iekļauti nodokļa bāzē saskaņā ar valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem, kuri bija iepriekš piemērojami nodokļu maksātājam, attiecīgi pieskaita nodokļa bāzei vai atskaita no tās saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ko iepriekš piemēroja nodokļu maksātājam.
2. Ieņēmumus, kas saskaņā ar piemērojamiem valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem pirms šīs direktīvas noteikumu piemērošanas nodokļu maksātājam, tika aplikti ar nodokli, kas pārsniedz nodokļa apmēru, kas būtu iekļauts nodokļa bāzē saskaņā ar 22. panta 2. punktu, atskaita no nodokļa bāzes taksācijas pirmajā gadā, kurā šīs direktīvas noteikumus sāka piemērot nodokļu maksātājam.

46. pants

Uzkrājumi, ieņēmumi un atskaitījumi

1. 23. pantā minētie uzkrājumi un 25. pantā minētie atskaitījumi par sliktiem parādiem, ir atskaitāmi tikai tad, ja tie izriet no darbībām vai darījumiem, kas veikti pēc šīs direktīvas noteikumu piemērošanas nodokļu maksātājiem.
2. Ieņēmumus, kas saskaņā ar 16. pantu tiek uzskatīti par tādiem, kas uzkrāti pirms šīs direktīvas noteikumu piemērošanas nodokļu maksātājam, bet vēl nebija iekļauti nodokļa bāzē saskaņā ar valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem, kuri bija iepriekš piemērojami nodokļu maksātājam, attiecīgi pieskaita nodokļa bāzei saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ko iepriekš piemēroja nodokļu maksātājam.
3. Atskaita izdevumus, kas radušies pēc šīs direktīvas noteikumu piemērošanas nodokļu maksātājam, bet saistībā ar darbībām vai darījumiem, ko veica pirms direktīvas piemērošanas, un par kuriem nav veikti atskaitījumi.
4. Summas, ko nodokļu maksātājs jau atskaitījis, pirms šīs direktīvas noteikumi kļuva uz viņu attiecināmi, nedrīkst atkārtoti atskaitīt.

47. pants

Zaudējumi pirms pievienošanās sistēmai

Nodokļu maksātājs, izvirzot nekompensētos zaudējumus pirms šīs direktīvas noteikumu piemērošanas viņam, var atskaitīt minētos zaudējumus no savas nodokļa bāzes, ja un tiklīdz,

ciktāl valsts tiesību akti, kas piemērojami nodokļu maksātājam, un saskaņā ar ko šie zaudējumi bija radušies, atļauj veikt šādu atskaitījumu.

48. pants

Aktīvu un saistību atzīšana

Nodokļu maksātāja aktīvus un saistības, uz kuru šīs direktīvas noteikumi vairs nav attiecināmi, atzīst to vērtībā, kas aprēķināta atbilstīgi šīs direktīvas noteikumiem, ja vien šajā direktīvā nav noteikts citādi.

49. pants

Nodokļu maksātāja aktīvu portfeļa atzīšana

Nodokļu maksātāja aktīvu portfeli, uz kuru šīs direktīvas noteikumi vairs nav attiecināmi, secīgi piemērojamo valsts nodokļu tiesību aktu vajadzībām atzīst par vienu aktīvu portfeli, kas amortizējams saskaņā ar degressīvo nolietojuma metodi ar ikgadējo 25 % likmi.

50. pants

No ilgtermiņa līgumiem izrietoši ieņēmumi un izdevumi

No nodokļu maksātāja ilgtermiņa līgumiem izrietošus ieņēmumus un izdevumus, uz kuru šīs direktīvas noteikumi vairs nav attiecināmi, apstrādā atbilstoši secīgi piemērojamiem valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem. Taču ieņēmumus un izdevumus, kas jau ņemti vērā nodokļu vajadzībām saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, neņem vērā.

51. pants

Uzkrājumi, ieņēmumi un atskaitījumi

1. Nodokļu maksātāja, uz kuru šīs direktīvas noteikumi vairs nav attiecināmi, izdevumus, kuri jau ir atskaitīti saskaņā ar 9., 23. un 25. pantu, nedrīkst atkārtoti atskaitīt saskaņā ar secīgi piemērojamiem valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem.
2. Nodokļu maksātāja, uz kuru šīs direktīvas noteikumi vairs nav attiecināmi, ieņēmumus, kurus nodokļu maksātājs jau ir ietvēris savā nodokļa bāzē saskaņā ar 4. panta 5. punktu un 16. pantu, nedrīkst atkārtoti ietvert saskaņā ar secīgi piemērojamiem valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem.
3. Izdevumi, kas radušies nodokļu maksātājam saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem un kas palikuši daļēji nekompensēti pēc tam, kad šīs direktīvas noteikumi vairs nav piemērojami nodokļu maksātājam, saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem ir atskaitāmi.

52. pants

Zaudējumi, izstājoties no sistēmas

Nekompensētos zaudējumus, kas nodokļu maksātājam radušies saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, pārnes saskaņā ar secīgi piemērojamiem valsts uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem.

VII NODAĻA

ATTIECĪBAS STARP NODOKĻU MAKSĀTĀJU UN CITĀM VIENĪBĀM

53. pants

Pāreja

1. Atkāpjoties no 8. panta c) un d) apakšpunkta, dalībvalsts, kas ir nodokļu maksātāja mītne nodokļu vajadzībām, neatbrīvo nodokļu maksātāju no nodokļa par tādiem ārvalstīs gūtiem ienākumiem, kurus nodokļu maksātājs ir saņēmis kā sadalīto peļņu no vienības trešajā valstī vai kā ienākumus no daļu atsavināšanas, kas tam piederējušas vienībā trešajā valstī, ja vienības rezidences valstī tā peļņai ir uzliekams nodoklis, kura likumiskā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme ir mazāka par pusi no nodokļu maksātāja dalībvalsts uzņēmumu ienākuma nodokļu sistēmā piemērojamās likumiskās nodokļa likmes.

Pirmo daļu nepiemēro, ja konvencija par dubultas nodokļu uzlikšanas ienākumiem novēršanu starp dalībvalsti, kurā nodokļu maksātājs ir rezidents nodokļu vajadzībām, un trešo valsti, kurā šī vienība ir rezidents nodokļu vajadzībām, neļauj ienākumiem ārvalstīs paredzētajām kategorijām pāriet no nodokļu atbrīvojuma uz aplikšanu ar nodokļiem.
2. Ja piemēro 1. punktu, nodokļu maksātājs maksā nodokli par ārvalstīs gūtajiem ienākumiem, atskaitot nodokli, kas samaksāts trešajā valstī kā daļa no tā nodokļu saistībām dalībvalstī, kura ir tā rezidences dalībvalsts nodokļu vajadzībām. Atskaitījums nepārsniedz nodokļa summu, kura aprēķināta pirms atskaitīšanas, par to ienākumu, kuram var uzlikt nodokli.
3. Dalībvalstis izslēdz zaudējumus no šā panta darbības jomas daļu atsavināšanas gadījumā, ja vienības mītnes vieta nodokļu vajadzībām ir trešā valsts.

54. pants

Ārvalstu pastāvīgās pārstāvniecības ienākuma aprēķināšana

Ja 53. pants piemērojams trešā valstī esošas pastāvīgas pārstāvniecības ienākumiem, tās ieņēmumus, izdevumus un citus atskaitāmos posteņus nosaka atbilstīgi šīs direktīvas noteikumiem.

55. pants

Procenti, autoratlīdzības un citi ienākumi, kas aplikti ar nodokli izcelsmes vietā

1. Ja nodokļu maksātājs gūst ienākumus, kas aplikti ar nodokli citā dalībvalstī vai trešā valstī un kas nav ienākumi, kuri atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli saskaņā ar 8. panta c), d) vai e) apakšpunktu, ir pieļaujams atskaitījums no šāda nodokļu maksātāja nodokļu saistībām („nodokļu kredīts”).
2. Aprēķinot nodokļu kredītu, ienākumu summu samazina par saistītajiem atskaitāmajiem izdevumiem.
3. Nodokļu kredīts par nodokļu saistībām trešā valstī nedrīkst pārsniegt nodokļu maksātāja galīgās uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības, ja vien nolīgums starp nodokļu maksātāja rezidences dalībvalsti un trešo valsti neparedz citādi.

VIII NODAĻA

DARĪJUMI STARP SAISTĪTIEM UZŅĒMUMIEM

56. pants

Saistīti uzņēmumi

1. Ja nodokļu maksātājs tieši vai netieši piedalās uzņēmuma, kas nav nodokļu maksātājs, vai tajā pašā grupā neietilpstoša nodokļu maksātāja vadībā, kontrolē vai kapitālā, abus uzņēmumus uzskata par saistītiem uzņēmumiem.

Ja tās pašas personas tieši vai netieši piedalās nodokļu maksātāja un uzņēmuma, kas nav nodokļu maksātājs, vai tajā pašā grupā neietilpstoša nodokļa maksātāja vadībā, kontrolē vai kapitālā, visus attiecīgos uzņēmumus uzskata par saistītiem uzņēmumiem.

Nodokļu maksātāju uzskata par saistītu uzņēmumu attiecībā pret tā pastāvīgo pārstāvniecību trešā valstī. Nerezidentu nodokļu maksātāju uzskata par saistītu uzņēmumu attiecībā pret tā pastāvīgo pārstāvniecību dalībvalstī.

2. Šā panta 1. punkta vajadzībām piemēro šādus noteikumus:

- (a) līdzdalība kontrolē ir turējums, kas pārsniedz 20 % no balsstiesībām;
- (b) līdzdalība kapitālā ir īpašumtiesības, kas pārsniedz 20 % no kapitāla;
- (c) līdzdalība vadībā ir atrašanās tādā pozīcijā, kas ļauj īstenot būtisku ietekmi uz saistītā uzņēmuma vadību;
- (d) indivīdu, viņa vai viņas dzīvesbiedru un tiešos priekštečus vai pēctečus uzskata par vienu personu.

Netiešas līdzdalības gadījumā šā punkta a) un b) apakšpunktā minēto prasību izpildi nosaka, sareizinot turējuma likmes secīgos līmeņos. Nodokļu maksātājs, kas tur vairāk nekā 50 % no balsstiesībām, tiek uzskatīts par tādu, kas tur 100 % no balsstiesībām.

61. panta piemērošanas vajadzībām, ja hibrīdneatbilstība ietver hibrīdvienību, līdzdalība saskaņā ar pirmās daļas a) un b) apakšpunktu nozīmē turējumu, kas pārsniedz 50 % no balsstiesībām, vai īpašumtiesības, kas pārsniedz 50 % no kapitāla.

57. pants

Cenu noteikšanas korekcija attiecībās starp saistītiem uzņēmumiem

1. Ja ir noteikti vai uzlikti nosacījumi attiecībās starp saistītiem uzņēmumiem un tie atšķiras no nosacījumiem, kas būtu piemērojami starp neatkarīgiem uzņēmumiem, jebkādos ienākumus, kas uzkrātos nodokļu maksātājam, bet šo nosacījumu dēļ nav tādējādi uzkrājušies, ietver šāda nodokļu maksātāja ienākumos un attiecīgi apliek ar nodokli.
2. Ienākumi, kas saistīti ar pastāvīgo pārstāvniecību, ir ienākumi, ko pastāvīgajai pārstāvniecībai paredzēts nopelnīt, jo īpaši darījumos ar citām tā paša nodokļu maksātāja daļām, ja tas būtu atsevišķs un neatkarīgs uzņēmums, kas veic tādu pašu

vai līdzīgu darījumdarbību tādos pašos vai līdzīgos nosacījumos, ņemot vērā izpildītās funkcijas, izmantotos aktīvus un riskus, ko nodokļu maksātājs uzņēmis ar pastāvīgās pārstāvniecības un citu tā paša nodokļu maksātāja daļu starpniecību.

IX NODAĻA

NOTEIKUMI PAR ĻAUNPRĀTĪGAS IZMANTOŠANAS NOVĒRŠANU

58. pants

Vispārējs noteikums par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu

1. Nodokļa bāzes aprēķināšanas vajadzībām atbilstoši šīs direktīvas noteikumiem, dalībvalsts neņem vērā pasākumus vai pasākumu kopumu, kuri, ieviesti galvenokārt ar mērķi gūt nodokļu priekšrocības, kas ir pretrunā šīs direktīvas priekšmetam vai nolūkam, ņemot vērā visus attiecīgos faktus un apstākļus, nav patiesi. Pasākums var ietvert vairākus posmus vai daļas.
2. Šā panta 1. punkta nolūkos pasākums vai pasākumu kopums ir uzskatāms par nepatiesu, ciktāl tie nav ieviesti pamatotu komerciālu iemeslu dēļ, kas atspoguļo ekonomisko realitāti.
3. Pasākumu vai pasākumu kopumu, ko neņem vērā saskaņā ar 1. punktu, nodokļa bāzes aprēķina vajadzībām vērtē pēc to ekonomiskās būtības.

59. pants

Kontrolēti ārvalstu uzņēmumi

1. Vienība vai pastāvīgā pārstāvniecība, kuras peļņa netiek aplikta ar nodokli, vai ir atbrīvota no nodokļa sava galvenā biroja dalībvalstī, ir uzskatāma par kontrolētu ārvalstu uzņēmumu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) vienības gadījumā nodokļu maksātājs pats vai kopā ar saviem saistītajiem uzņēmumiem tur tiešu vai netiešu līdzdalību vairāk nekā 50 % balsstiesību apmērā vai tam tieši vai netieši pieder vairāk nekā 50 % no kapitāla, vai tas ir tiesīgs saņemt vairāk nekā 50 % no šīs vienības peļņas; un
 - (b) vienības vai pastāvīgās pārstāvniecības faktiski samaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis par ieņēmumiem ir zemāks nekā starpība starp uzņēmumu ienākuma nodokli, kas būtu iekasēts par vienības vai pastāvīgās pārstāvniecības ieņēmumiem atbilstīgi šīs direktīvas noteikumiem, un faktisko uzņēmumu ienākuma nodokli, ko vienība vai pastāvīgā pārstāvniecība ir samaksājusi par minētajiem ieņēmumiem.

Pirmās daļas b) apakšpunkta nolūkā, aprēķinot uzņēmumu ienākuma nodokli, kas būtu iekasēts no vienības atbilstīgi šīs direktīvas noteikumiem nodokļu maksātāja dalībvalstī, jebkuru vienības pastāvīgās pārstāvniecības ienākumu, ko neapliek ar nodokli vai kas ir atbrīvots no nodokļa kontrolēta ārvalstu uzņēmuma jurisdikcijā, neņem vērā.

2. Ja uzņēmums vai pastāvīgā pārstāvniecība tiek uzskatīts par kontrolētu ārvalstu uzņēmumu saskaņā ar 1. punktu, vienības vai pastāvīgās pārstāvniecības nesadalītie ienākumi ir apliekami ar nodokli, ciktāl tie ir iegūti no šādām kategorijām:
- (a) procenti vai jebkādi citi ienākumi, ko radījuši finanšu aktīvi;
 - (b) autoratlīdzības vai citi ienākumi, ko radījis intelektuālais īpašums;
 - (c) dividendes un ienākumi no daļu atsavināšanas;
 - (d) ienākumi no finanšu līzinga;
 - (e) ienākumi no apdrošināšanas, banku un citām finanšu darbībām;
 - (f) ienākumi no uzņēmumiem, no kuriem saņemti rēķini un kuri saņem ienākumus no tādu preču pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas, kas iepirkti no saistītajiem uzņēmumiem un pārdoti tiem un kas nepievieno nekādu vai pievieno nelielu ekonomisko vērtību.

Pirmo daļu nepiemēro kontrolētam ārvalstu uzņēmumam, kas ir rezidents vai atrodas kādā dalībvalstī vai trešā valstī, kas ir EEZ līguma puse, kurā ir reģistrēts kontrolētais ārvalstu uzņēmums pamatotu komerciālu iemeslu dēļ, kas atspoguļo saimniecisko realitāti. Šajā pantā kontrolēta ārvalstu uzņēmuma darbība atspoguļo saimniecisko realitāti, ciktāl šo darbību veic, izmantojot atbilstošu personālu, aprīkojumu, aktīvus un telpas.

3. Vienība vai pastāvīgā pārstāvniecība saskaņā ar 1. punktu nav uzskatāma par kontrolētu ārvalstu uzņēmumu, ja viena trešā daļa vai mazāk no ienākumiem, ko ir uzkrājusi vienība vai pastāvīgā pārstāvniecība, ir attiecināma uz 2. punkta a) līdz f) apakšpunktā minētajām kategorijām.

Finanšu uzņēmumi saskaņā ar 1. punktu nav uzskatāmi par kontrolētu ārvalstu uzņēmumu, ja viena trešā daļa vai mazāk no ienākumiem, ko ir uzkrājusi vienība vai pastāvīgā pārstāvniecība saskaņā ar 2. punkta a) līdz f) apakšpunktu izriet no darījumiem ar nodokļa maksātāju vai tā saistītajiem uzņēmumiem.

60. pants

Kontrolētu ārvalstu uzņēmumu ienākumu aprēķināšana

1. Nodokļa bāzē ietveramos ienākumus aprēķina saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem. Vienības vai pastāvīgās pārstāvniecības zaudējumus neietver nodokļa bāzē, bet pārnēs uz nākamajiem periodiem un ņem vērā, piemērojot 59. pantu secīgajos gados.
2. Ja kontrolētais ārvalstu uzņēmums ir vienība, nodokļa bāzē ietveramos ienākumus aprēķina proporcionāli nodokļu maksātāja tiesībām uz ārvalstu vienības peļņas daļu. Ja kontrolētais ārvalstu uzņēmums ir pastāvīga pārstāvniecība, nodokļa bāzē ietverami visi ienākumi.
3. Vienības vai pastāvīgās pārstāvniecības ienākumus ietver tajā nodokļa bāzes taksācijas gadā, kurā beidzas vienības vai pastāvīgās pārstāvniecības taksācijas gads.
4. Ja vienība sadala peļņu nodokļu maksātājam, kas iepriekš iekļauta nodokļa bāzē, ievērojot 59. pantu, un nodokļu maksātājam ir jāmaksā nodoklis par šo sadalīto peļņu, tad ienākumu summas, kas iepriekš iekļautas nodokļa bāzē, ievērojot 59. pantu, atskaita no nodokļa bāzes, aprēķinot maksājamo nodokli par sadalīto peļņu.

5. Ja nodokļu maksātājs atsavina savu līdzdalību šajā vienībā, tad, lai aprēķinātu nodokļu maksātāja nodokļu saistības, ieņēmumus samazina par visām nesadalītajām summām, kas jau ietvertas nodokļa bāzē.

*61. pants
Hibrīdneatbilstība*

1. Ja hibrīdneatbilstības starp dalībvalstīm sekas ir viena un tā paša maksājuma, izdevumu vai zaudējumu dubulta atskaitīšana, atskaitījumu īsteno tikai tajā dalībvalstī, kurā ir šāda maksājuma izcelsme vai ir radušies izdevumi vai zaudējumi.
- Ja hibrīdneatbilstības, kurā ir iesaistīta trešā valsts, sekas ir tā paša maksājuma, izdevumu vai zaudējumu dubulta atskaitīšana, tad attiecīgā dalībvalsts liedz šāda maksājuma, izdevumu vai zaudējumu atskaitīšanu, ja vien to jau nav izdarījusi trešā valsts.
2. Ja hibrīdneatbilstības starp dalībvalstīm sekas ir atskaitījums bez iekļaušanas, maksātāja dalībvalsts liedz šāda maksājuma atskaitīšanu.
- Ja hibrīdneatbilstības, kurā ir iesaistīta trešā valsts, sekas ir atskaitījums bez iekļaušanas:
- (a) ja maksājuma izcelsme ir kādā dalībvalstī, šī dalībvalsts liedz atskaitīšanu, vai
 - (b) ja maksājuma izcelsme ir kādā trešā valstī, tad attiecīgā dalībvalsts pieprasa nodokļu maksātājam iekļaut šādu maksājumu nodokļa bāzē, ja vien trešā valsts jau nav liegusi atskaitīšanu vai nav pieprasījusi iekļaut šo maksājumu.
3. Ja hibrīdneatbilstības starp dalībvalstīm, kurā iesaistīta pastāvīga pārstāvniecība, sekas ir nodokļu neuzlikšana bez iekļaušanas, tad dalībvalsts, kurā nodokļu maksātājs ir rezidents nodokļu vajadzībām, pieprasa nodokļu maksātājam iekļaut nodokļa bāzē ienākumu, kas attiecināms uz pastāvīgo pārstāvniecību.
- Ja hibrīdneatbilstības, kurā iesaistīta pastāvīga pārstāvniecība, kas atrodas trešā valstī, sekas ir nodokļu neuzlikšana bez iekļaušanas, attiecīgā dalībvalsts pieprasa nodokļu maksātājam iekļaut nodokļa bāzē ienākumu, kas attiecināms uz pastāvīgo pārstāvniecību trešā valstī.
4. Ja maksājums, ko nodokļu maksātājs veic saistītam uzņēmumam trešā valstī, tiek tiešā vai netiešā veidā kompensēts ar maksājumu, izdevumiem vai zaudējumiem, kas sakarā ar hibrīdneatbilstību ir atskaitāmi divās dažādās jurisdikcijās ārpus Savienības, tad nodokļu maksātāja dalībvalsts liedz maksājuma, kuru nodokļu maksātājs veic saistītam uzņēmumam trešā valstī, atskaitīšanu no nodokļa bāzes, ja vien kāda no iesaistītajām trešām valstīm jau nav liegusi maksājuma, izdevumu vai zaudējumu, kas būtu atskaitāmi divās dažādās jurisdikcijās, atskaitīšanu.
5. Ja atskaitāma maksājuma, kuru nodokļu maksātājs veic saistītam uzņēmumam trešā valstī, atbilstošā iekļaušana tiek tiešā vai netiešā veidā kompensēta ar maksājumu, ko sakarā ar hibrīdneatbilstību maksājuma saņēmējs nav iekļāvis savā nodokļa bāzē, tad nodokļu maksātāja dalībvalsts liedz maksājuma, kuru nodokļu maksātājs veic saistītam uzņēmumam trešā valstī, atskaitīšanu no nodokļa bāzes, ja vien kāda no iesaistītajām trešajām valstīm jau nav liegusi neiekļautā maksājuma atskaitīšanu.
6. Ja hibrīdneatbilstības sekas ir atlaide nodoklim, kas ieturēts ienākumu izcelsmes vietā no maksājuma, kurš izriet no pārvestā finanšu instrumenta, vairāk nekā vienai

no iesaistītajām pusēm, nodokļu maksātāja dalībvalsts ierobežo ieguvumu no šādas atlaides proporcionāli neto apliekamajam ienākumam saistībā ar šādu maksājumu.

7. Šajā pantā „maksātājs” ir vienība vai pastāvīgā pārstāvniecība, kur ir maksājuma izcelsme vai radušies izdevumi vai zaudējumi.

61.a pants

Nodokļu rezidences vietas neatbilstības

Ja nodokļu maksātāja, kurš ir rezidents nodokļu vajadzībām gan kādā dalībvalstī, gan trešā valstī, maksājums, izdevumi vai zaudējumi saskaņā ar šīs dalībvalsts un minētās trešās valsts tiesību aktiem ir atskaitāmi no nodokļa bāzes abās jurisdikcijās, un šo maksājumu, izdevumus vai zaudējumus nodokļu maksātāja dalībvalstī var kompensēt ar apliekamo ienākumu, kas nav iekļauts trešā valstī, tad nodokļu maksātāja dalībvalsts liedz atskaitīt šo maksājumu, izdevumus vai zaudējumus, ja vien trešā valsts to jau nav izdarījusi.

X NODAĻA

CAURSKATĀMAS VIENĪBAS

62. pants

Caurskatāmu vienību ienākumu sadale nodokļu maksātājiem, kam pieder daļa

1. Ja vienību dalībvalstī, kurā tā ir reģistrēta, uzskata par caurskatāmu, nodokļu maksātājs, kam pieder daļa šajā vienībā, savā nodokļa bāzē ietver savu daļu no šīs vienības ienākumiem. Šā aprēķina vajadzībām ienākumus aprēķina saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem.
2. Darījumus starp nodokļu maksātāju un vienību, kā minēts 1. punktā, neņem vērā proporcionāli nodokļu maksātāja daļai šajā vienībā. Tādējādi nodokļu maksātāja ienākumus, kas gūti no minētajiem darījumiem, uzskata par proporciju no summas, par ko būtu vienojušies neatkarīgi uzņēmumi, aprēķinot to pēc godīgas konkurences principa, un kas atbilst trešās personas īpašumtiesību daļai šajā vienībā.
3. Nodokļu maksātājam ir tiesības uz atvieglojumiem attiecībā uz nodokļu dubulto uzlikšanu saskaņā ar 55. pantu.

63. pants

Caurskatāmības noteikšana trešo valstu vienību gadījumā

Jautājumu, vai vienība, kas atrodas trešā valstī, ir caurskatāma, nosaka atbilstoši nodokļu maksātāja dalībvalsts tiesību aktiem.

XI NODAĻA

ADMINISTRĒŠANA UN PROCEDŪRAS

64. pants

Paziņojums kompetentajām iestādēm par šīs direktīvas noteikumu piemērošanu

Uzņēmums, kas minēts 2. panta 1., 2. vai 3. punktā, paziņo tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tas ir nodokļu rezidents, vai kurā atrodas tā pastāvīgā pārstāvniecība, ka uz to attiecas šīs direktīvas darbības joma.

65. pants

Paziņojuma termiņš

1. Nodokļa maksātājs piemēro šīs direktīvas noteikumus, ciktāl tas ir atbildīgs saskaņā ar 2. panta 1. un 2. punktu.
2. Nodokļu maksātājs, uz kuru šīs direktīvas noteikumi vairs neattiecas, var izvēlēties turpināt piemērot šos noteikumus, ja nodokļu maksātājs atbilst 2. panta 3. punkta nosacījumiem.
3. Nodokļu maksātājs, kas ir izvēlēties piemērot šīs direktīvas noteikumus saskaņā ar 2. panta 3. punkta nosacījumiem, un nodokļu maksātājs, kas nolemj pārtraukt šo noteikumu piemērošanu pēc piecu taksācijas gadu termiņa beigām, paziņo dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tas ir rezidents nodokļu vajadzībām, vai attiecīgi dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tam atrodas pastāvīgā pārstāvniecība.
4. Nodokļu maksātājs, kas ir izvēlēties piemērot šīs direktīvas noteikumus saskaņā ar 2. panta 3. punkta nosacījumiem, un nodokļu maksātājs, kas nolemj pagarināt šo noteikumu piemērošanu pēc piecu taksācijas gadu termiņa beigām, sniedz dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tas ir rezidents nodokļu vajadzībām, vai attiecīgi dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tam atrodas pastāvīgā pārstāvniecība, pierādījumus, kas apliecina, ka nosacījumi, saskaņā ar 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu ir izpildīti.

XII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

66. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Uz neierobežotu laiku pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā Komisiju pilnvaro pieņemt 2. panta 5. punktā, 4. panta 5. punktā, 11. panta 6. punktā, 32. panta 5. punktā un 40. pantā minētos deleģētos aktus.
3. Padome jebkurā laikā var atsaukt 2. panta 5. punktā, 4. panta 5. punktā, 11. panta 6. punktā, 32. panta 5. punktā un 40. pantā minētās pilnvaras deleģēšanu. Ar lēmumu

par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai arī vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģēto aktu, Komisija par to paziņo Padomei.
5. Atbilstīgi 2. panta 5. punktam, 4. panta 5. punktam, 11. panta 6. punktam, 32. panta 5. punktam un 40. pantam pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja [divu mēnešu]. laikā pēc minētā akta izziņošanas Padomei tā nav izteikusi iebildumu vai ja minētajā termiņā tā ir paziņojusi Komisijai, ka neiebilst. Pēc Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par [diviem mēnešiem].

67. pants

Eiropas Parlamenta informēšana

Eiropas Parlamentu informē par Komisijas pieņemtajiem deleģētajiem aktiem, jebkādiem iebildumiem, kas izteikti par šiem aktiem, un par to, ka Padome ir atsaukusi pilnvaru deleģēšanu.

68. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja Šī komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 izpratnē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

69. pants

Pārskatīšana

Komisija piecus gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā pārskata tās piemērošanu un ziņo Padomei par šīs direktīvas darbību.

Neatkarīgi no pirmās daļas Komisija trīs gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā pārskata 11. panta darbību un apsver pielāgojumus *AGI* definīcijai un kalibrēšanai. Komisija veic rūpīgu analīzi par to, kā *AGI* var mudināt uzņēmumus, kam ir tiesības izvēlēties piemērot šīs direktīvas noteikumus, finansēt savas darbības, izmantojot pašu kapitālu.

Komisija paziņo savus konstatējumus dalībvalstīm, lai tās minētos konstatējumus ņemtu vērā valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu izstrādē un īstenošanā.

70. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2018. gada 31. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Tās piemēro minētos noteikumus no 2019. gada 1. janvāra.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. Ja šajā direktīvā ir atsauce uz naudas summu euro (EUR), dalībvalstis, kuru naudas vienība nav euro, var izvēlēties aprēķināt atbilstošo vērtību savas valsts valūtā šīs direktīvas pieņemšanas dienā.

*71. pants
Stāšanās spēkā*

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*72. pants
Adresāti*

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*